

Xəbər
Xalq artistinin atasını maşın vurub öldürdü
yazısı səh.6-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 28 mart 2018-ci il Çərşənbə № 65 (6954) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Seçkidən sonra Məmmədیارov istefaya gedir-iddia

Prezidentliyə namizəd xarici işlər nazirini sət tənqid etdi; son illər "DQR"-ə qanunsuz səfərlərin artması, qondarma qurum rəhbərliyinin xarici ölkələrə dəvəti XİN-in "dişsiz siyasətinin" nəticəsi hesab olunur

yazısı səh.7-də

Rəy sorğusu: 84,1 faiz İlham Əliyevə səs verəcək

yazısı səh.3-də

Beynəlxalq Bankda qəliz vəziyyət - filiallarını bağlayır

yazısı səh.4-də

Təhqirə görə mühacir Azərbaycana ekstradisiya edilə bilər - hüquqşünas

yazısı səh.7-də

Ekspert yeni nazirlərin kadr siyasətini dəyərləndirdi

yazısı səh.4-də

50 min azərbaycanlının qətl edildiyi 31 mart...

yazısı səh.10-də

Qərb və Rusiya arasındakı diplomatik savaş qızışdı

yazısı səh.8-də

Aprəl döyüşlərinin ildönümü ərəfəsi savaş xəbərdarlıqları

yazısı səh.11-də

Şeyxin qardaşı GMO ittihamlarına cavab verdi

yazısı səh.6-də

"İslam koalisiyası" ilə bağlı sensasion iddia: "İsrailə qarşı..."

yazısı səh.13-də

Siqaret qadağası ilə bağlı qanun həm işləyir, həm də yox...

yazısı səh.15-də

XARİCDƏKİ SÖYÜŞ MAKİNASININ ARXASINDAN ABBAS ABBASOV ÇIXDI-SENSASİON İDDİA

2013-cü ildə "Milyarderlər ittifaqı" yaradaraq hakimiyyətə qarşı məkrli planda yer alan sabiq vitse-primyerin indi də "söyüş layihəsinin" sifarişçisi olduğu deyilir; ortada hansı sübutlar var?

yazısı səh.6-da

Kremlin İrəvana göndərdiyi əsas mesaj - Bakı tələb etsə...

Rus emissarlarının Ermənistanı intensivləşən səfərləri işğalçı ölkədə anti-Rusiya ovqatını sənəitmək əvəzinə yeni suallar yaradıb; Moskva Qarabağı Azərbaycana qaytarır?..

yazısı səh.12-də

Eldar Namazovdan Ermənistanın son iştirakı ilə bağlı sensasion açıqlama
yazısı səh.5-də

Eldar Mahmudovun qızının məhkəməyə verilməsinin pərdəarxası
yazısı səh.7-də

Qabil Hüseyinli: "Avropadan söyənələrə içəridən məlumatlar çatdırılır, yoxsa belə guruldamazlar"
yazısı səh.9-də

Prezident Bakıda regionun ən müasir hospitalının açılışını etdi

Martın 27-də Bakının Nizami rayonu ərazisində Bona Dea Beynəlxalq Hospitalının açılışı olub. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva açılışda iştirak ediblər.

Bona Dea Beynəlxalq Hospitalının baş icraçı direktoru Faiq Əliyev və baş həkim Musa Abbasov dövlət başçısına və birinci xanıma bu tibb müəssisəsi barədə məlumat veriblər. Bildirildi ki, hospital tibbi avadanlığına və texniki təchizatına görə dünyada bu sahədə ən müasir standartlara cavab verən az sayda müalicə ocaqlarından biridir.

Hospitalda ürək-damar cərrahiyyəsi, invaziv-kardiologiya, mama-ginekologiya, neonatologiya, pediatriya, təcili tibbi yardım, reanimasiya, süni mayalanma, ümumi cərrahiyyə, ortopediya-travmatologiya, neyrocərrahiyyə, qulaq, burun və boğaz xəstəlikləri, göz xəstəlikləri, urologiya, anesteziologiya, daxili xəstəliklər, qastroenterologiya, nevrologiya, şüa diaqnostikası, tibbi laboratoriyalar, onkologiya, stomatologiya, qan bankı, fizioterapiya-reabilitasiya, mərkəzi sterilizasiya kimi bütün əsas tibbi xidmət sahələri fəaliyyət göstərəcək. Hospitalın 206 cərpaylıqdır. Təcili tibbi yardım şöbəsi isə 12 yerlikdir.

Burada çalışan tibb mütəxəssisləri arasında ABŞ, Kanada, Avstraliya, Almaniya, İtaliya, Fransa, Belçika, Niderland, Xorvatiya, Serbiya, Yunanistan, İspaniyadan olan yüksək peşəkar həkimlər var.

Bildirildi ki, Bona Dea Beynəlxalq Hospitalında helikopterlərin enməsi üçün meydança da yaradılıb.

İran prezidenti Azərbaycanla yeni sazişin anonsunu verdi

Iran prezidenti Həsən Ruhani Azərbaycana rəsmi səfəri çərçivəsində neft-qaz sahəsində əməkdaşlıq barədə saziş imzalamağı planlaşdırır. «Trend»-in məlumatına görə, bunu H.Ruhani Aşqabada səfəri ərəfəsində Tehran hava limanında jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

İran prezidenti həmçinin qonşu ölkələrlə əlaqələrin genişləndirilməsinə çağırıb.

Qeyd edək ki, H.Ruhani regiona səfərləri çərçivəsində Türkmənistanı yola düşüb. O, sabah Azərbaycana gələcək.

Bundan əvvəl martda İran və Azərbaycan Xəzərdəki neft bloklarının işlənməsi sahəsində əməkdaşlıq haqqında saziş layihəsinin şərtləri üzrə danışıqlar aparılıb.

Xatırladaq ki, «Naftiran Intertrade Company» (NICO, İran Milli Neft Şirkətinin (NIOC) törəmə müəssisəsi) Azərbaycanın «Şahdəniz» qaz yatağının işlənməsi üzrə konsorsiumda 10 faiz iştirak payına sahibdir.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Müəllimlərin maaşı 495 manata qədər artırıldı

Dövlət ümumitəhsil müəssisələrində çalışan bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılan müəllimlərin və gənclərin çağırışqədərki hazırlığı rəhbərlərinin yeni aylıq vəzifə maaşları təsdiqlənib.

Nazirlər Kabineti Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin 28 fevral 2018-ci il tarixli sərəncamının icrası məqsədi ilə belə bir qərar qəbul edib.

Sərəncama əsasən, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təhsil müəssisələrində (ali təhsil müəssisələri istisna olmaqla) çalışan işçilərin aylıq vəzifə maaşları 2018-ci il martın 1-dən orta hesabla 10 faiz artırılıb. Nazirlər Kabineti bununla bağlı «Dövlət ümumi təhsil müəssisələrində çalışan bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılan müəllimlərin, həmin müəssisələrin direktor və direktor müavinlərinin vəzifə maaşları sxeminin və məbləğlərinin, vəzifə maaşlarına əlavələrin məbləğlərinin təsdiq edilməsi haqqında» qərarında müvafiq dəyişiklik edib.

Beləliklə, dövlət ümumi təhsil müəssisələrində çalışan bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılan və pedaqoji staj 3 ilə qədər olan ali təhsilli müəllimlərin maaşı 350 manatdan 375 manata, pedaqoji staj 3 ildən 8 ilə qədər olan ali təhsilli müəllimlərin maaşı 375 manatdan 413 manata, pedaqoji staj 8 ildən 13 ilə qədər olan ali təhsilli müəllimlərin maaşı 395 manatdan 435 manata, pedaqoji staj 13 ildən 18 ilə

qədər olan ali təhsilli müəllimlərin maaşı 420 manatdan 462 manata, pedaqoji staj 18 ildən çox olan ali təhsilli müəllimlərin maaşı 450 manatdan 495 manata qaldırılıb.

Dövlət ümumi təhsil müəssisələrində çalışan bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılan və pedaqoji staj 3 ilə qədər olan orta ixtisas təhsilli müəllimlərin maaşı 320 manatdan 352 manata, pedaqoji staj 3 ildən 8 ilə qədər olan orta ixtisas təhsilli müəllimlərin maaşı 335 manatdan 369 manata, pedaqoji staj 8 ildən 13 ilə qədər olan orta ixtisas təhsilli müəllimlərin maaşı 350 manatdan 385 manata, pedaqoji staj 13 ildən 18 ilə qədər olan orta ixtisas təhsilli müəllimlərin maaşı 370 manatdan 407 manata, pedaqoji staj 18 ildən 24 ilə qədər olan orta ixtisas təhsilli müəllimlərin maaşı 385 manatdan 424 manata qaldırılıb.

Dövlət ümumi təhsil müəssisələrində çalışan bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılan və

xüsusi hazırlıq keçmiş, tam orta təhsilli, pedaqoji stajı ən azı 5 ilə qədər olan gənclərin çağırışqədərki hazırlığı rəhbərlərinin maaşı 230 manatdan 253 manata, xüsusi hazırlıq keçmiş, tam orta təhsilli, pedaqoji stajı 5 ildən çox və orta ixtisas təhsilli, pedaqoji stajı 5 ilə qədər olan gənclərin çağırışqədərki hazırlığı rəhbərlərinin maaşı 240 manatdan 264 manata, orta ixtisas təhsilli, pedaqoji stajı 5 ildən 10 ilə qədər və orta hərbi təhsilli və ya ali təhsilli, pedaqoji stajı hər iki halda 5 ilə qədər olan gənclərin çağırışqədərki hazırlığı rəhbərlərinin maaşı 250 manatdan 275 manata, ali təhsilli, pedaqoji stajı 5 ildən çox, orta ixtisas təhsilli, pedaqoji stajı 10 ildən çox, orta hərbi təhsilli, pedaqoji stajı 5 ildən artıq olan və ali hərbi təhsilli (pedaqoji stajı tələb qoyulmadan) gənclərin çağırışqədərki hazırlığı rəhbərlərinin maaşı 265 manatdan 292 manata qaldırılıb.

Bu qərar 2018-ci il martın 1-dən qüvvəyə minir.

Bayıl yamacı yaşayış üçün təhlükəlidir

«Bayıl sürüşmə sahəsində heç bir dəyişiklik yoxdur, vəziyyət sabitdir». Bunu «Report»-a açıqlamasında ərazidə olan Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Geoloji Kəşfiyyat Xidmətinin Geoloji planlama ekspedisiyasının rəisi Əziz Qaralov deyib.

Ərazidə yenidən sürüşmə hadisəsinin gözənilib-gözlenilmədiyini sualına cavab verən mütəxəssisin sözlərinə görə, Bayıl zonasının müxtəlif yerləri daimi sürüşməyə meyilli

17 yaşlı ərəb turist Bakıda itkin düşüb

Birləşmiş Ərəb Əmirliklərindən olan turist Bakıda itkin düşüb. Bu barədə APA-ya səfirlikdən məlumat verilib.

Bildirilir ki, martın 27-də saat 05: 20 radələrində daun sindromlu 17 yaşlı turist Sultan Abdullah Alqaseer paytaxta yerləşən «Winter park» hotelindən çıxıb və bir daha geri qayıtmayıb.

ərazilərdir: «Burada sürüşmə ilk dəfə 1847-ci ildə qeydə alınıb. Sonuncu sürüşmə isə 2000-ci ildə baş vermişdi. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin 2004-cü il hesabatında son sürüşmənin baş verdiyi ərazi kəşf edilmişdir, sürüşməyə meyilli, təhlükəli ərazidir və nə vaxtsa orada sürüşmə baş verə bilər».

«Sürüşmə təhlükəsinin olduğu ərazidə əhalinin məskunlaşmasını mütəxəssis ki-

mi məsləhət görməzdim» - deyən Ə.Qaralovun sözlərinə görə, 2004-cü il hesabatlarında vurğulanı ki, Bayıl yamacını yükləmək olmaz, orada tikinti işlərinin aparılması qadağan olunmalıdır: «Nazirlər Kabinetinin də həmin ərazi ilə bağlı 56 nömrəli qərarı var. Bayıl yamacını heç bir vəcivlə yükləmək olmaz, həmin ərazidə tikinti işləri aparılmamalıdır. Bu ərazi yaşayış üçün təhlükəlidir».

Türkiyə ordusu Tel Rıfatı aldı

Türkiyə ordusu və müttəfiq qüvvələri Suriyanın Tel Rıfat rayonunu terrorçulardan azad edib. Əməliyyat martın 27-də başlayıb və bir neçə saatdan sonra xəbər agentlikləri Türkiyə ordusu qüvvələrinin Tel Rıfatın mərkəzinə daxil olduğu haqda xəbər yayıb. Əməliyyat son bir neçə gün ərzində hazırlanıb və bir neçə saat davam edib.

Qeyd edək ki, Tel Rıfat Türkiyə ordusunun martın 18-də azad etdiyi Afrin vilayətinin mərkəzindən bir neçə kilometr cənubda, Hələb şəhərinə doğru istiqamətdə yerləşir. Hələbdən Tel Rıfata qədər məsafə 40 kilometrdir. Afrin mərkəzi ilə Hələb arasında ən böyük yaşayış məntəqəsi də məhz Tel Rıfat hesab olunur. Bu səbəbdən də Afrini tərk edən əhalinin və silahlıların böyük qisminin məhz burada yerləşdiyi güman olunurdu.

Türkiyə prezidenti Afrinin alınmasından sonra bir neçə dəfə bəyan edib ki, Tel Rıfat antiterror əməliyyatının növbəti ünvanı olacaq. Çünki Tel Rıfatın azad edilməsi həm də Afrin əməliyyatının davamı hesab olunur. Tel Rıfat alınmasa, Afrinin tamamilə azad edildiyini söyləmək mümkün deyil. Bu səbəbdən də mütəxəssislər növbəti ünvanın Tel Rıfat olacağını bildirirdilər.

□ KƏNAN

Bakıda 20 dərəcə isti olacaq

Bu gün ölkə ərazisində gözlənilən hava şəraiti ilə bağlı məlumat açıqlanıb.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraiti dəyişkən buludlu, əsasən yağmursuz olacaq. Səhər bəzi yerlərdə zəif duman olacaq.

Mülayim cənub-qərb küləyi axşam arıqlanacaq güclənən şimal-qərb küləyi ilə əvəz olunacaq. Havanın temperaturu gecə 7-10° isti, gündüz 16-21° isti, Bakıda gecə 8-10° isti, gündüz 18-20° isti təşkil edəcək.

Atmosfer təzyiqi normaldan aşağı 753 mm civə sütunundan 757 mm civə sütununa yüksələcək.

Nisbi rütubət gecə 70-75%, gündüz 50-55% olacaq.

Martın 28-29-da Abşeron yarımadasında meteoroloji amillərin mülayim tərəddüdü meteorhəssas insanlar üçün nisbətən əlverişlidir.

11 aprel prezident seçkisi yaxınlaşdıqca, mediada ən çox müzakirə edilən məsələlərdən biri də yeni formalaşacaq komanda ilə bağlıdır. Belə iddialar var ki, müstəqil Azərbaycan tarixində ilk dəfə olaraq 7 illik hakimiyyətin başlangıcında bir sıra "köhnələr" yeni komandada olmaya bilər. Bu səbəbdən də seçki təbliğatı dövründə namizədlər tərəfindən sət tənqidə məruz qalan məmurlar dərhal medianın da diqqət mərkəzinə düşür ki, bu da təbii bir şeydir.

təəssüf ki, illərdi XİN-i "hücum diplomatiyası"na kökləyə bilməyib. Son illər "DQR"ə qanunsuz səfərlərin artması, qondarma qurum rəhbərliyinin xarici ölkələrə dəvəti də XİN-in xarici siyasət kursunda "dışsı siyasətinin" nəticəsi hesab olunur. Azərbaycan iqtidarına Qərb dairələrindən hücumlarda da E. Məmmədovun fəaliyyətsizliyinin müəyyən rolu olduğu da deyilir. Xüsusən siyasət və informasiya texnologları belə hesab edirlər ki, nazir diplomatların seçimində də peşəkar deyil. Bu səbəbdən də son illər səfirliklə bağlı korrupsiya faktları hallarına rast gəlinir. Bu da idarəetmədə ciddi nöqsanlar olduğu ba-

Rəy sorğusu: 84,1 faiz İlham Əliyevə səs verəcək

"ELS - Müstəqil Araşdırmalar Mərkəzi" ölkə ərazisində keçirdikləri rəy sorğusunun nəticələrini açıqlayıb "ELS - Müstəqil Araşdırmalar Mərkəzi" İctimai Birliyi prezident seçkiləri ərəfəsində ölkədəki mövcud ictimai-siyasi və sosial-iqtisadi durumun qiymətləndirilməsi, seçici fəallığı, aktual məsələlərə əhəlinin münasibətinin müəyyənləşdirilməsi məqsədilə cari ilin fevral-mart aylarında 68 rayonda (Naxçıvan MR-in ərazisi və işğal olunmuş rayonlar istisna olmaqla) 1580 respondentin rəy sorğusunu keçirib.

Rəy sorğusunun nəticələrinin təqdimatında İctimai Birliyin rəhbəri İradə Yaqubova bildirib ki, sorğunun əhatə etdiyi yaşayış məntəqələrinin 50,4%-ni şəhər, 6,2%-ni qəsəbə, 43,4%-ni isə kəndlər təşkil edib.

Ölkə prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi xarici siyasəti qiymətləndirənlərin 94,1%-i bu siyasəti dəstəklədiklərini, 2,9%-i dəstəkləmədiklərini bildirdilər. Rəyi soruşulanların 3,0%-i cavab verməkdə çətinlik çəkib.

Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi daxili siyasəti qiymətləndirdikdə rəyi soruşulanların çoxu (86,0%-i) bu siyasəti dəstəklədiklərini, 6,3%-i isə dəstəkləmədiklərini qeyd edib. Rəyi soruşulanların 7,7%-i suala cavab verməkdə çətinlik çəkib.

Son 5 ildə Qarabağ probleminin həlli istiqamətində ölkə prezidentinin atdığı addımları qiymətləndirən respondentlər bu fəaliyyəti yüksək qiymətləndiriblər. Onların 65,3%-i atılan addımları çox uğurlu, 23,2%-i uğurlu, 6,3%-i uğursuz hesab edib. 5,2% rəyi soruşulan isə cavab verməkdə çətinlik çəkib.

Sorğu zamanı respondentlərə "Növbəti prezident seçkiləri indi, məsələn, gələn həftə keçirilərsə, kimə səs verərdiniz" sualı ünvanlanıb. Lakin sorğu prezident seçkiləri elan olduğu vaxta təsadüf etdiyindən respondentlər bu suala 2018-ci il aprelin 11-də Azərbaycanda keçiriləcək prezident seçkilərini nəzərdə tutaraq cavab veriblər. Seçkilərdə iştirak edəcəklərinə dair suala cavab verən rəyi soruşulanların 66,5%-i seçkilərdə həmişə iştirak etdiklərini qeyd edərək səs verəcəklərini bildirib. Respondentlərin 26,1%-i ola bilər ki, iştirak edəcəklərini, 6,8%-i heç vaxt seçkilərdə iştirak etmədiklərini deyib. Cavabdan imtina edənlərin sayı 0,6% təşkil edib.

Ölkəmizdə 2018-ci il aprelin 11-də keçiriləcək prezident seçkilərində edəcəkləri seçimi açıqlayan respondentlərin 84,1%-i seçkilərdə birmənalı olaraq İlham Əliyevə səs verəcəklərini bildirib. Rəyi soruşulanların 0,2%-i başqa namizədlərə səs vermək niyyətindədir. Rəyi soruşulanların 9,2%-i hələ seçim etmədiklərini bildirib. 6,5% respondent isə ümumiyyətlə, seçkilərdə iştirak etmədiyini etiraf edib.

Bakıda Alman-Azərbaycan biznes forumu keçiriləcək

Aprelin 10-da Bakıda "Tibbi Turizm" üzrə Alman-Azərbaycan biznes-forumu keçiriləcək. "Report" bu barədə Alman-Azərbaycan Xarici Ticarət Palatasına istinadən xəbər yayıb.

Tədbir Berlin şəhərinin kardiologiya, neyrocərrahiyyə və onkologiya üzrə ixtisaslaşan klinikalarının nümayəndə heyətinin Azərbaycana səfəri ilə əlaqədar olaraq "Berlin Biznes və Texnologiya tərəfdaşı" GmbH ilə əməkdaşlıq çərçivəsində təşkil edilir. Tədbirin əsas məqsədi yeni işgüzar əməkdaşlıq üçün mövcud imkanları müəyyən etmək və alman klinikaları, tibb müəssisələri və onların azərbaycanlı tərəfdaşlarına səhiyyədə rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi və eləcə də tibbi turizm üzrə layihə və təkliflərini təqdim etməkdir.

Forum zamanı biznes nümayəndələri yeni imkanlar əldə edə, yeni layihələr tanıya və Alman-Azərbaycan sığ əməkdaşlığının bir hissəsi olaraq şəbəkələrini genişləndirə bilərlər.

Seçkidən sonra Məmmədov

İstefaya gedir-iddia

Prezidentliyə namizəd xarici işlər nazirini sət tənqid etdi; son illər "DQR"ə qanunsuz səfərlərin artması, qondarma qurum rəhbərliyinin xarici ölkələrə dəvəti XİN-in "dışsı siyasətinin" nəticəsi hesab olunur

"Azərbaycanın hazırkı dövründə milli varlığına ən böyük təhlükə mövqesizlik, laqeyidlik və biganəlikdir".

Bunu İTV-də prezidentliyə namizədlərin növbəti teledebatında Zahid Oruc bildirib. Prezidentliyə namizəd bir ildən artıqdır ki, Avropadan Azərbaycana qarşı terror təhdidləri, siyasi qətlərin həyata keçiriləcəyi ilə bağlı xəbərdarlıqları xatırladaraq xarici işlər naziri Elmar Məmmədovla çağırış edib: "Mən hesab edirəm ki, bunun əhəmiyyətini indi başa düşmək

dəyik. Mən bu tribunadan xarici işlər naziri Elmar Məmmədovla çağırış etmək istəyirəm. Onsuz da on illərdir ki, apardığın danışıqlar haqqında bir dəfə də xalqa, nə də ki, Milli Məclisə hesabat verməmişən. Olmazdımı bir dəfə Avropa ölkələrinin Azərbaycandakı səfirliklərini yığib onlara ölkəmizin daxili işlərinə qarışmalarını, ölkələrinin Azərbaycanla təhdid dilində danışıqlarının, qorxulu çağırışların yolverilməz olduğunu bildirərdiniz, mövqeyinizi ortaya qoyardınız? Səfirələrə demək

mümkün deyilmi Avropada ayır-ayrı qüvvələri İŞİD-çi qiyafəsində hazırlayıb bizim əleyhimizə himayə etməkdə məqsədiniz nədir? Axı gördüyünüz kimi onlar dövlətə, Allaha, mənəviyyətə, hər şeyə təhlükə törətdiklərini ortaya qoyurlar. Məgər bu bəs deyilmi ki, siz onlara bu məsələ ətrafında öz mövqeyinizi, fikirlərinizi bildirməmişiz?"

E.Məmmədovun istefaya gedəcəyi ilə bağlı xəbərlər yeni deyil. Təcrübəli diplomat və korrupsiyaya bu-laşmayan E.Məmmədov

rədə rəyləri möhkəmləndirir.

YAP-ın icra katibinin müavini Siyavuş Novruzov yerli mediaya son müsahibəsində (unikal.org) namizədlərin məmurları hədəfə almasına toxunub. "Onlara heç kim fikrinə görə qadağa qoya bilməz. Bu, seçki kampaniyasıdır. Əgər namizədlər kimisə tənqid deyil, təhqir edərsə, onun həll yolu məhkəmədir" deyən YAP funksioneri seçkidən sonra mümkün kadr dəyişikliyinə də toxunub. "Vəzifədə çox qalmanın bir pis cəhəti var. Bir adam bir yerdə çox oturmaqca, o yer onun üçün adiləşir və o vəzifəyə çox zaman yenilik gətirə bilmir. Bunu bu cür şərh edirlər".

S.Novruzov əlavə edib ki, bu gün Azərbaycanda bütün siyasəti ölkə başçısı aparır və məmurlar icraçıdır.

Yada salaq ki, Elmar Məmmədov 2004-cü il aprel ayının 2-dən xarici işlər naziri postunu tutur.

□ ORXAN, "Yeni Məsəvi"

Prezidentliyə namizədlər hansı bölgədəndir?

Aprelin 11-də ölkəmizdə keçiriləcək prezident seçkiləri ilə əlaqədar artıq seçki marafonunun əsas mərhələlərindən biri olan seçkiqabağı təşviqat dövrü başlayıb. Qanunvericiliyin tələbinə əsasən seçkiqabağı təşviqat səsvermə gününə 23 gün qalmış başlayır və səsvermənin başlamasına 24 saat qalmış dayandırılır.

Dünyada adətən bu dövrdə prezidentliyə namizəd olan şəxslər haqqında bütün məlumatlar araşdırılaraq, ictimaiyyətə təqdim olunur. Seçici üçün prezident kimi görmək istədiyi şəxsin indiyə qədər nə işlə məşğul olması, hansı bölgədə dünyaya göz açması maraqlı olur.

"Yeni Məsəvi" olaraq biz də bu nüansları nəzərə alıb, prezidentliyə namizəd olan şəxslərin hansı bölgədən olduqlarını araşdırıb, oxuculara təqdim edirik.

Azərbaycanda prezidentliyə namizəd kimi 8 nəfər qeydə alınıb. Onlar Yeni Azərbaycan Partiyasından prezidentliyə namizədliyini verən, hazırkı

dövlət başçısı İlham Əliyev, ADP-dən namizəd Sərdar Məmmədov, namizədliyini öz təşəbbüsü ilə irəli sürən Zahid Oruc, Yeni AXC-dən namizədliyini verən Razi Nurullayev, BAXCP-dən namizəd Qüdrət Həsənquliyev, ASDP-dən olan namizəd Araz Əlizadə, MDHP sədri Fərenc Quliyev və MMP-dən namizədliyini irəli sürən Hafiz Hacıyevdir.

Prezidentliyə namizəd İlham Əliyev 1961-ci il 24 dekabrda Bakı şəhərində anadan olub, əslən naxçıvanlıdır.

Sərdar Cəlal oğlu Məmmədov 3 iyun 1954-cü ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Babək rayonu Cəhri kəndində anadan olub. Orta təhsilini Ordubad və Bakı şəhərində alıb.

Zahid Oruc 1972-ci il fevralın 1-də Gədəbəy rayonunun Əliismayılı kəndində anadan olub.

Razi Nurullayev 1 aprel 1971-ci ildə İmişli rayonunun Xəlfəli kəndində anadan olub.

Qüdrət Həsənquliyev 9 dekabr 1965-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa

rayonunda Əbrəqunus kəndində anadan olub.

Araz Əlizadə 1951-ci il noyabrın 3-də Bakı şəhərində alim ailəsində doğulub.

Fərenc Quliyev 22 dekabr 1962-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ordubad rayonunda Üstüpu kəndində anadan olub.

Hafiz Hacıyev 1956-cı ilin mart ayının 6-da Ermənistan SSR Basarkeçər rayonunun Zod kəndində anadan olub.

□ Əli RAİS, "Yeni Məsəvi"

Dünyanın əksər ölkələrində hər hansı strukturun rəhbəri dəyişilərkən, ən yaxşı halda həmin qurumun rəhbər heyətində müəyyən dəyişikliklər aparılır. Qalan işçi heyət, xüsusilə ixtisaslı kadrlara isə toxunulmur. Azərbaycanda isə bundan fərqli olaraq, rəhbəri dəyişən qurumda az qala qulluqçu heyətini də yeniləməyə çalışırlar.

Son illərdə rəhbəri dəyişilən bir neçə iri dövlət qurumunun təmsalında bunu aydın görmək olur. Məsələn, rabitə və yüksək texnologiyalar naziri dəyişəndə ilk vaxtlar hay-küylü həbslər fonunda nazirliyin, onun müxtəlif bölmələrinin bütün yüksək rəhbər heyəti dəyişdirildi. Bir neçə aydan sonra orta rəhbər heyətin yenilənməsi prosesi başladı. Daha sonra isə aşağı mühəndis, hətta fəhlə heyətində də çoxsaylı insanlar, əksəriyyəti isə peşəkar mütəxəssislər işdən azad edildi. Onların yerinə gətirilən kadrların çoxu isə rabitə kimi peşəkarlıq tələb edən bir sahədə mütəxəssislərdir. Bunun nəticəsidir ki, rabitə sektorundan narazılıqlar getdikcə artır.

Bu günlərdə sahibkarlardan redaksiyamıza verilən məlumatlardan aydın olur ki, vergi sistemində aparılan kadr islahatları da müəyyən problemlərlə müşayiət olunur. Belə

Ekspert yeni nazirlərin kadr siyasətini dəyərləndirdi

Natiq Cəfəri: "Yalnız kadrlar deyil, idarəetmə fəlsəfəsi də dəyişməlidir"

Ramin Quluzadə

Mikayıl Cabbarov

ki, yeni nazirin yeni münasibətlər formalaşdırmaq siyasəti nəticəsində çoxsaylı vergi əməkdaşları başqa kadrlarla əvəz olunub. Yeni gələn kadrlar isə sistemdən, vergi prosesindən heç də tam məlumatlı deyillər. Bu isə sahibkarlara müəyyən çətinliklər yaradır.

İqtisadçı-ekspert Natiq Cəfəri bildirir ki, ölkədə elə sistem qurulmalıdır ki, məmurlar siyasi konyukturdan asılı olmasın: "Nazirlik işçiləri dövlət qulluqçularıdır. Onların peşəkarlığı idarəetmənin keyfiyyəti baxımından çox böyük

əhəmiyyət kəsb edir. Elə bir sistem olmalıdır ki, rəhbərlik dəyişəndə - məsələn, nazir dəyişəndə orta və aşağı kadr heyətində heç bir dəyişiklik olmasın. Əlbəttə, yüksək rəhbər heyətin dəyişməsi lazımdır, lakin bu prinsip orta və aşağı heyətə aid edilməməlidir. Çox təəssüf ki, Azərbaycanda belə sistemə keçid hələ baş verməyib".

Ekspertin fikrincə, vergi orqanları kimi iqtisadiyyatın aparıcı və həssas sektorunda peşəkar kadrların olması vacibdir: "Bu, birbaşa ümumi iqtisadi proseslərə, biznesin

durumuna təsir göstərən amildir. Vergilər, çox təəssüf ki, uzun illərdən bəri biznes üçün ən çox problem yaradan orqanlardan biri olub. Yeni dəyişiklikdən sonra iş çevrəsində, biznesdə ümidlər yarandı ki, vergilər öz nəzarət, yoxlama funksiyalarını yeni əsaslarla həyata keçirməyə başlayacaq. Bu isə biznesə daha sərbəst nəfəs almağa imkanlar yaradacaq. Bu nöqtəyi nəzərdən, vergi orqanlarındakı kadr dəyişiklikləri, yenilənmə ola bilsin ki, peşəkarlıqla bağlı müəyyən problemlər yaratsın. Bunun qarşısını

almaq üçün ən əlverişli yol elektronlaşmanın, xidmətlərin internet üzərindən təqdimatının genişləndirilməsi, vergi əməkdaşları ilə biznes arasında təmasların minimuma endirilməsi ola bilər. Bu yolla gedilsə, yeni kadrlar işi öyrənənə qədər sahibkarlarla münasibətlərdə problemlərin yaranmasının qarşısını almaq mümkün olar. Əgər yeni kadrlar dost-tanış, qohumluq əlaqələri əsasında seçiləcəksə, elektronlaşma güclənəcəksə, vergi orqanları ilə iş çevrəsi arasında konfliktlər qaçılmaz olacaq".

N.Cəfərinin fikrincə, rabitə sektorunda da dəyişikliklər yalnız yeni idarəetmə metodunun tətbiqinə xidmət etməlidir: "Azərbaycanda uzun illərdir belə qayda formalaşmış ki, yeni nazir aşağıdan-yuxarı bütün kadrları özünə sədaqət prinsipi ilə yenidən seçir. Əgər indi də bu prinsipə kadr yenilənməsi aparılacaqsa, onda təqdim olunan xidmətlərin keyfiyyəti getdikcə daha da pisləşəcək. Yox, əgər dəyişikliklər mütərəqqi, daha müasir idarəetmə fəlsəfəsinin təzahürü olacaqsa, çətinliklər yeni kadrların işi öyrənməsindən sonra aradan qalxacaq. Hər şey nazirliklərin problemlərə baxışı və idarəetmə fəlsəfəsinin dəyişməsindən asılı olacaq. Dəyişikliklər həm sistemi, həm də kadrları əhatə edəcəksə, müsbət nəticələri tezliklə özünü göstərəcək. Beləliklə də dövlət qurumları vətəndaşların, sahibkarların qorxulu rəyası deyil, dostuna çevriləcək".

□ **Dünya SAKİT,**
"Yeni Müsavat"

Beynəlxalq Bankda qəliz vəziyyət - filiallarını bağlayır

Ekspert deyir ki, iki xarici filialın bağlanması bankın onsuz da müsbət olmayan imicinə daha bir zərbə olacaq

Azərbaycan Beynəlxalq Bankının "ABB-Moskva" törəməsinin bu il aprelin 27-dək bağlanacağı gözlənilir. Bu səbəbdən "ABB-Moskva" bu il martın 20-dən "Təcili" əmanəti üzrə maliyyə vəsaitlərinin cəlb olunması şərtlərini dəyişdirib.

O cümlədən "Universal", "Elite+" və "Xüsusi" əmanətləri üzrə vəsait cəlbini dayandırır.

"ABB-Moskva" fəaliyyətinin dayandırılması və bağlanmış filialların müştərilərinin çoxsaylı müraciətlərini nəzərə alaraq əmanət müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi üçün güzəştli şərtlər təqdim edib. "ABB-Moskva" əmanətlərə əmanətin bütün növləri üzrə müqavilələrə əlavə razılaşma imzalamağı təklif edir. Əlavə razılaşma ilk tələbdə əmanət müqaviləsini dayandıran hüququ verməklə əmanətçiye bankın faizlərlə birlikdə əmanəti tam həcmdə əldə etməyə imkan verəcək", - deyir məlumatda vurğulanıb.

Qeyd edək ki, martın 14-də keçirilmiş bankın səhmdarlarının ümumi yığıncağında "Bank "MBA-Moskva", "ABB-Gürcüstan" və "Biznes-Rabitə" MMC-nin fəaliyyətinin dayandırılması qərara alınıb.

Bəs görəsən, Beynəlxalq Bankın sağlamlaşdırılması prosesi davam edərkən, bu törəmələrinin fəaliyyətinin dayandırılması bankın beynəlxalq imicinə və onun gələcəkdə xarici investorlar hesabına özəlləşdirilməsinə necə təsir göstərəcək?

"Yeni Müsavat"a açıqlamasında bu sualı cavablandıran iqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri bildirdi ki, Beynəlxalq Bankın həm Moskva, həm də Gürcüstan filiallarının bağlanması gözlənilən idi: "Çünki hər iki ölkədə ABB-nin fəaliyyəti ilə bağlı son iki ildə mənfi nəticələr əldə olunmuşdu. Həm də onların rentabelliyyəti kifayət qədər aşağı düşmüşdü. Əlavə idarə xərcləri yaranmışdı, ofislərin saxlanması, işçilərin maaşlarının ödənilməsi kimi məsələlər hamısı əlavə yük kimi Beynəlxalq Bankın üzərinə düşmüşdü. Ona görə də bankın izafi xərclərinin azaldılması və gə-

ləcəkdə özəlləşdirilməyə hazırlanması baxımından həmin ölkələrdə olan aktivlərinin ləğv edilməsi və filialların bağlanması qərarı verildi".

N.Cəfəri onu da qeyd etdi ki, bu, sağlamlaşdırma prosesinin tərkib hissəsi olsa da, ümumilikdə bankın imicinə zərbə vuran addımlardan biri kimi də qəbul oluna bilər: "Gələcəkdə bankın özəlləşmə məsələsi gündəmə gəldikcə

bu addım beynəlxalq investorlar tərəfindən heç də pozitiv qiymətləndirilməyəcək. Ona görə də Maliyyə Nazirliyi, hökumət bu addımı atarkən əslində pislə ən pis variant arasında seçim etməli olub. Rentabelli olmayan və izafi xərclər tələb edən bu filialların fəaliyyətinin davam etməsi daha pis variant idi. Digər tərəfdən, bu da pisdir ki, iki xarici filialın bağlanması bankın onsuz da

müsbət olmayan imicinə daha bir zərbə olacaq. London Ali Məhkəməsinin qərarından sonra onsuz da bankın imici ciddi zədələnmişdi. Bütün bunlar gələcəkdə ABB-nin özəlləşdirilməsi zamanı xarici investorların marağının azalmasına səbəb ola bilər".

İqtisadçının fikrincə, bu addımlar həm də onu göstərir ki, bankın özəlləşdirilməsi deyilən vaxtda baş tutmaya

bilər: "Maliyyə naziri Samir Şərifov qeyd etmişdi ki, bu ilin sonunda bank özəlləşməyə açılacaq. Ancaq əmanət hesab edirəm ki, bu əlavə asanlıqla və tezliklə baş verməyəcək. Ən yaxşı halda özəlləşmə 2020-ci ildə baş tuta bilər. Bu baş tutsa belə, xarici investorların bu prosedə iştirakı sual altındadır. Bu qədər problemləri və məhkəmə çekişmələri olan bir banka xarici investorlar tərəfindən maraqların göstərilməsi bir qədər müşkül məsələdir".

İqtisadçı ekspert əmanətçilərin ABB-nin xarici filiallarında olan vəsaitlərinin qaytarılmasında hər hansı problem yaşanacağını ehtimal etmədi: "Belə olan halda məhkəmə çekişmələri başla bilər. Bu banka daha baha başa gələ bilər. Ölkə daxilində bəzən əmanətlərin qaytarılmasını gecikdirirlər, müəyyən problemlər yaşanır. Bu, Azərbaycan realığına uyğundur. Ancaq xaricdə belə addım atacağına düşünmürəm. Çünki bu bank üçün daha böyük problem yarada bilər. Məhkəmə çekişmələri başlarsa, bank həm əmanətləri qaytarmağa, həm də böyük cərimələr ödəməyə məcbur ola bilər. Bu baxımdan çalışacağı ki, dövlət vəsaiti hesabına da olsa, tezliklə bu əmanətləri qaytarınlar və məhkəmə çekişmələrinə yol açılmasın".

□ **Nərgiz LİFTİYEV,**
"Yeni Müsavat"

Strateji və Beynəlxalq Tədqiqatlar Mərkəzinin sədri Eldar Namazov günün aktual mövzuları ilə bağlı "Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandırır.

- Eldar bəy, son günlər Azərbaycan və Ermənistan tərəfindən verilən açıqlamalarda hərbi ritorikanın artdığı müşahidə olunur. Ermənistanın baş qarargah rəisi aprel savaşıdan keçən iki ildə erməni ordusunun gücləndiyini, yeni silahlara əldə etdiyini deyərək Azərbaycan ordusunu hədələyib. Azərbaycan müdafiə nazirinin müavini Kərim Vəliyev isə buna cavabında Azərbaycan ordusunun istənilən an Ermənistan ordusunu tamamilə darmadağın etmək, erməniləri fəlakətli üz-üzə qoymaq qüdrətində olduğunu bəyan edib. Sizcə, aprel savaşının ikinci ildönümü ərzində bu şəkildə hərbi ritorikanın artması yaxın vaxtlarda genişmiqyaslı hərbi əməliyyatların başlanacağına sığınacaq sayıla bilərmi?

- Məhz sizin qəzetinizə mən aprel döyüşlərindən bir müddət sonra silsilə müsahibəmdə qeyd etmişdim ki, aprel döyüşləri Azərbaycan ordusunun böyük üstünlüyünü nümayiş etdirdi və ordumuzun Qarabağı azad etməyə qadir olduğunu ortaya qoydu. Bu da Azərbaycan diplomatiyası üçün yeni imkanlar yaratdı ki, biz diplomatik sahədə də müəyyən uğurlar əldə edək və torpaqlarımızın azad olunması istiqamətində ciddi irəliləyişə nail olaq. Təəssüf ki, bir müddətdən sonra mən məcbur oldum qeyd etməyə ki, Azərbaycan diplomatiyası Azərbaycan ordusunun ona verdiyi bu imkanlardan yaxşı istifadə edə bilmədi və danışıqlar yenə də dalana dirənib, müharibə ehtimalı çox yüksəkdir, hətta 90 faiz əminəm ki, Azərbaycan ordusu ikinci hərbi əməliyyat keçirməyə hazırlaşmalıdır. Bu fikirlərin üzərində indi də qalırəm. Birincisi, Azərbaycan ordusunun erməni ordusunun üzərində üstünlüyü şəksizdir. Bunu hamı qeyd edir. İkincisi, diplomatik sahədə təəssüf ki, yeni yaranmış imkanlardan səmərəli istifadə edə bilmədik. Torpaqlarımızın azad olunması işi yenə də Azərbaycan ordusunun üzərinə düşəcək. Mən əminəm ki, ordumuz belə bir əmr alanda bu vəzifəni layiqində yerinə yetirəcək. O ki qaldı son günlərdə erməni tərəfinin yenidən hədələyici bəyanatlarla çıxış etməsinə, bunun da öz səbəbi var. Bu da ondan ibarətdir ki, bu yaxınlarda Rusiyanın Müdafiə Nazirliyi ilə sıx əməkdaşlıq edən, faktiki olaraq Rusiyanın hərbi nazirliyinin analitik mərkəzinin böyük bir təhqiqatı işıq üzünə gördü. Strategiyaların və Texnologiyaların Araşdırma Mərkəzinin rəhbəri Rusiya müdafiə naziri yanında İctimai Şuranın üzvüdür. Bu mərkəzin çap etdiyi böyük bir kitabda açıq-aydın göstərilib və faktlarla sübut edilib ki, Ermənistan ordusunun Azərbaycan ordusu qarşısında heç bir şansı yoxdur. Həm sırf hərbi-tex-

Eldar Namazovdan Ermənistanın son

isterikası ilə bağlı sensasion açıqlama

"Rusiya Müdafiə Nazirliyi yanında analitik mərkəzin bu günlərdə nəşr etdiyi kitabda açıq-aydın göstərilib ki, Ermənistan ordusunun Azərbaycan ordusu qarşısında heç bir şansı yoxdur"

noloji baxımdan, həm iqtisadi potensial baxımdan, həm demografik potensial baxımdan Azərbaycan Ermənistanla qat-qat üstündür, növbəti hərbi savaşda Ermənistan ordusu Azərbaycan ordusuna məğlub olacaq. Məhz bu araşdırma işıq üzünə görəndən sonra erməni tərəfindən isterik bəyanatlar verilməyə başlayıb. Erməni generalın və digər erməni rəsmilərin bu cür bəyanatları boş söhbətlərdir. Aprel döyüşlərindən sonra ermənilər hətta bəyanat verirdilər ki, onlarda guya nüvə bombası var. Açıq savaşda uzanan tərəf həmişə bu cür isterikada olur və möcüzəyə inanmağa başlayır. Necə ki, Hitler 1945-ci ildə sovet ordusu Berlinə yaxınlaşanda hamını inandırmağa çalışdı ki, onların sehri silahı var, o silahı işə salacaqlar və sovet ordusunu Berlinin ətrafında məğlub edəcəklər, indi də erməni generalının da bəyanatları məğlubiyətin astanasında olan tərəfin isterik bəyanatlarına bənzəyir. Ona görə də ermənilərin bu cür bəyanatlarına fikir vermək lazım deyil. Azərbaycan ordusu Dağlıq Qarabağı azad etməyə tam hazırdır. Bu yaxınlarda keçirilən genişmiqyaslı təlimlər də məhz belə bir əməliyyatın keçirilməsinə hazırlıq mərhələsi idi. Siyasi baxımdan bu qərar nə vaxt veriləcək, bunu mənim üçün demək çətinidir. Ona görə ki, burada çox amilləri nəzərə almaq lazımdır. Həm beynəlxalq du-

rum, həm başqa ciddi amillər məsələsi var.

- Azərbaycanın diplomatiyasını həyata keçirən hökumət orqanı Xarici İşlər Nazirliyi-dir. Bir çox ekspertlər də bəyan edirlər ki, Xarici İşlər Nazirliyi ordumuzla ayaqlaşma bilmir, diplomatik savaşı yaxşı apara bilmir. Sizcə, bu vəziyyəti düzəltmək üçün ciddi tədbirlər, kadr dəyişiklikləri həyata keçirilməlidir?

- Mən xarici işlər naziri cənab Elmar Məmmədyanı uzun illərdən tanıyıram. O, kifayət qədər təcrübəli, savadlı diplomatdır. Onun nazir olmasından öncəki dövrlərdə çalışdığı vəzifələr ona imkan verib ki, dünya siyasətini, regionda gedən prosesləri yaxından izləsin və dəqiqliklə təhlil etsin. Ancaq məşhur bir anlayış var ki, müharibə şəraitinə uyğun diplomatlar, siyasətçilər və dinc şəraitə uyğun diplomatlar, siyasətçilər var. Mənim şübhəm yoxdur ki, rəhmətlik Əbülfəz Elçibəyin də, Ayaz Mütəllibovun da dünya görüşləri, millətə münasibətləri ölkəni yaxşı idarə etmək üçün onlara tam imkan verirdi. Sadəcə olaraq, onların hakimiyyət dövrü müharibə dövrünə düşdü. Müharibə vəziyyətində isə siyasətçilərin qarşısında tamam başqa tələblər meydana çıxır. Müharibə şəraitində yox, dinc dövr olsaydı, ətrafımızda Belçika, Fransa, İngiltərə kimi ölkələr olsaydı, Elçibəy və Mütəllibov bu dövləti çox yaxşı inkişaf etdirə bilərdilər. Bunu indi xarici işlər nazirində də şamil edə bilərik. Elmar

baycana uduzub. Mitinqlər başlandı və Ter-Petrosyan hakimiyyətdən getməli oldu. O dövrlərdə diplomatiyamızın ciddi uğurlarından biri ilk dəfə olaraq ATƏT-in tarixində ATƏT-in sülhməramlı qüvvələrinin formalaşması və Qarabağ konfliktinin həlli üçün ondan istifadə edilməsi haqqında qərar qəbul olunması idi. O dövrə qədər ATƏT heç bir konfliktə görə belə bir qərar qəbul etməmişdi. Məhz Azərbaycan diplomatiyasının səyləri nəticəsində biz bu işdə bir çox dövlətlərin dəstəyini ala bildik. Ermənistanın və Rusiyanın müqavimətinə baxmayaraq ATƏT belə bir qərar çıxardı. Yeni bu cür nümunələr gətirə bilərəm ki, o vaxtlar biz Azərbaycan ordusu-

haftəyə seçki prosesi yekunlaşacaq. Ermənistan da aprelin birinci yarısı yeni hökumət seçiləcək. Bir sözlə, hər üç ölkədə seçki dövrü arxada qalacaq. Seçkilərin başa çatması Qarabağ danışıqlarına və ümumiyyətlə, gedişata təsirini göstərməyə başlayacaq?

- Şübhəsiz. Çünki həmişə seçki prosesi Dağlıq Qarabağ məsələsi ilə bağlı danışıqlara mane olur, danışıqlar faktiki olaraq dondurulur. İndi hər üç ölkədə seçki prosesinin təqribən eyni vaxtda başa çatması da Azərbaycan üçün yeni imkanlar yaradır. Hər halda, bundan sonra nə İrəvan, nə də Moskva hansısa bəhanə gətirə bilməz ki, masa üzərində olan ciddi məsələlərin müzakirəsi bir az da ləngisin. Ancaq xüsusən qeyd etmək istəyirəm ki, Er-

"Elmar Məmmədyan başda olmaqla, XİN-dəki bir çox diplomatlar dinc dövrə uyğun diplomatlardır"

Məmmədyan başda olmaqla, XİN-dəki bir çox diplomatlar dinc dövrə uyğun yaxşı diplomatlardır. Bizim diplomatiyamız faktiki olaraq müharibə aparan bir dövlətin diplomatiyası olmalıdır. 1994-cü ildə atəşkəs imzalanandan sonra dünyada belə bir fikir formalaşmışdı ki, Ermənistanın ordusu Azərbaycan ordusundan qat-qat güclüdür. Bunu müharibənin nəticəsi ilə əsaslandırıldı. Azərbaycan diplomatiyası üçün bu çox əlverişsiz şərait idi. Ancaq buna baxmayaraq, başqa amillərdən, xüsusən də neft amilindən istifadə edərək Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan diplomatiyası o dövrdə bir sıra ciddi uğurlar əldə edə bildi. Bilirsən ki, Ermənistanla çox ciddi siyasi böhran yaşandı, Levon Ter-Petrosyan hakimiyyətdən getməli oldu. Ona görə ki, onlar ATƏT-in sammitində Dağlıq Qarabağla bağlı çox ciddi bir zərbə almışdılar. ATƏT-ə daxil olan bütün dövlətlər bəyan etmişdilər ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tərkibində muxtariyyət statusu almalıdır. Bunu Ermənistanla hüquqi soyqırım kimi qələmə verdilər və hakimiyyəti suçlamağa başladılar ki, diplomatiyada Azər-

menistanda idarəçiliklə bağlı dəyişikliklərin həyata keçirilməsi o deməkdir ki, artıq əsas xarici siyasətə bağlı səlahiyyətlər baş nazirin və parlamentdə hakim olan koalisiyanın üzərinə düşür. Belə şəraitdə güzəştli gözləmək daha çətinidir. Ona görə ki, koalision hökumətdən güzəşt əldə etmək daha çətin olur, nəinki monolit hakimiyyət qurumundan. Odur ki, mən hesab etmirəm ki, bu proseslər başa çatandan sonra Qarabağ danışıqları başlasa belə, ciddi effektiv ola bilər. Xüsusən də mən yenə o məsələyə qayıdıram ki, Azərbaycanın strategiyası dəyişməlidir. Son illərdəki ənənəvi strategiyadan əl çəkilməlidir. Mən hər şeyi mətbuata açıqlaya bilmirəm. Ancaq Azərbaycan diplomatiyasını gücləndirmək üçün və Azərbaycan ordusunun əldə etdiyi üstünlükləri diplomatik sahəyə də gətirmək üçün imkanlar var.

- Seçkilərdən söz danışmaq, Azərbaycanda hazırda prezident seçkisi kampaniyası gedir. Seçkiyə az vaxt qalıb. Prosesi izləyirsinizmi və proqnozlarınız necədir? (davamı növbəti sayımızda)

□ Etibar SEYİDAĞA "Yeni Müsavat"

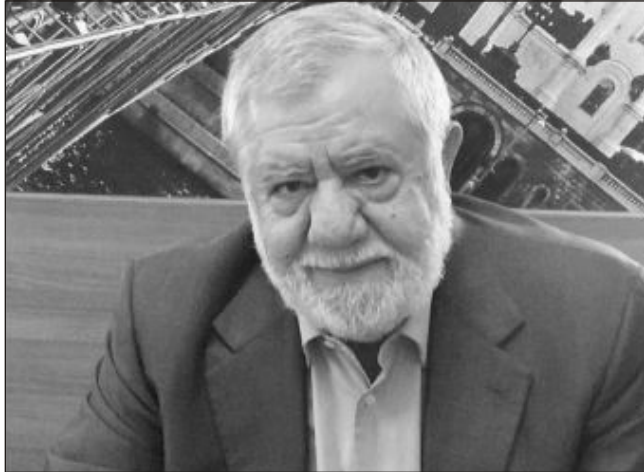
Xaricdəki söyüş makinasının arxasından Abbas Abbasov çıxdı-sensasion iddia

2013-cü ildə "Milyarderlər ittifaqı" yaradaraq hakimiyyətə qarşı məkrli planda yer alan sabiq vitse-primyerin indi də "söyüş layihəsinin" sifarişçisi olduğu deyilir; ortada hansı sübutlar var?

Bir neçə müddətdir ki, Avropada məskunlaşmış bir dəstə Azərbaycan hakimiyyəti haqda ən iyrenc formada antitəbliğət aparır. "Virtual terrorçu" adı alan bu dəstənin prezident İlham Əliyevə, onun ailəsinə, həmçinin dövlətin ali rəhbərliyində təmsil olunan digər şəxslərə qarşı yönəlmiş kampaniyasının arxasında hansı qüvvələrin dayandığına dair ən müxtəlif versiyalar səslənir.

Aydındır ki, bu çirkin kampaniya "demokratiya və insan haqları" kimi terminlərlə pərdələnsə də, əsas hədəf Azərbaycanın qaralanması, ləkələnməsi və beynəlxalq aləmdə nüfuzuna zərbə vurulmasıdır.

Cəmiyyətin ən fəal kəsimləri də getdikcə aşkar antimillə xarakter alan "söyüş layihəsinə" öz etirazlarını bildirməkdədirlər. Xüsusilə prezidentin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovun bu kampaniyaya qarşı dirənişi və söylərindən sonra bu qrupa qarşı güclü ictimai qınaq formalaşmış. İndi cəmiyyəti daha çox maraqlandıran bu "virtual qəhrəmanların"

arxasındakı qüvvələrin tezliklə üzə çıxarılmasıdır. Bu işdə də media rəhbərlərinin, o cümlədən "Yeni Müsavat" qəzetinin apardığı araşdırmaları, irəli sürdüyü versiyaları xüsusilə qeyd etmək lazım gəlir.

Mətbuat Şurasının İdarə Heyətinin üzvü Müşfiq Ələsgərlinin bu mövzuda yazdığı məqalədə bu "qara əl(lər)in" kimliyi ilə bağlı sensasion iddia var. Məqalənin geniş variantı musavat.com saytında dərc edildiyi üçün

(http://musavat.com/news/soyus-layihesi-nin-arxasinda-duran-istiqlalci-general-kimdir-sensasion-iddia_514736.html)

http://musavat.com/news/soyus-layihesi-nin-arxasinda-duran-istiqlalci-general-kimdir-sensasion-iddia_514736.html) digər tərffərüatlarla varmır. Məqalədən həmin sensasion iddianı olduğu kimi təqdim edirik:

"Əldə etdiyimiz və həqiqiliyi artıq şübhə doğurmayan məlumata əsasən deyə bilərik ki, bu

prosesin başında duran şəxs 2013-cü il prezident seçkiləri dövründə İlham Əliyevə qarşı yaradılan "Milyarderlər ittifaqı"nın ideya müəlliflərindən olan baş nazirin keçmiş birinci müavini Abbas Abbasovdur. "İstiqlal" ordeni ilə təltif olunmuş bu şəxsin hazırda Azərbaycana qarşı həyata keçirilən "söyüş layihəsinin" sifarişçisi, maliyyə mənbəyi rolunda çıxış etdiyi və bu cılız və xain projenin "general" olduğuna dair faktlar var ortada. Abbasovun özünə yaxın şəxslər vasitəsilə "keçmişlərlə" sıx əlaqə yaratdığı və onların əli ilə prezident İlham Əliyevə, onun ailə üzvlərinə və hakimiyyət komandasının bir sıra nümayəndələrinə qarşı beynəlxalq səviyyədə çirkin kampaniya təşkil etdiyi bildirilir".

Mətbuat Şurası yetkilisi A.Abbasovun keçmiş yazdığı olan xəbərlərə istinadən yazır ki, sabiq vitse-primyer "xoşuna gəlməyən adamlarla müxtəlif kriminal vasitəsilə haqq-hesab çürüdü, bu məqsədlə bəzi kriminal dairələrin imkanlarından geniş yararlanıb". "Görünür, Abbas müəllim belə mürəkkəb piramidalar qurmaqla artıq özündə Sorossayağı bütöv bir dövləti mənəvi terror hədəfinə çevirmək gücü hiss edir" deyər, M.Ələsgərli məqaləsində yazır.

2013-cü il prezident seçkisi öncəsi "Milyarderlər ittifaqı" yaradan və bəzi Azərbaycan əsilli milyonçuları başına toplayan A.Abbasovun yenidən, bu dəfə 2018-ci il seçkisinə "zühür edəcəyi" əslində gözlənilən idi. 5 il əvvəl Kremlin dəstəyindən ürkənlənərək Azərbaycan hakimiyyətinə qarşı sərt bəyanatlar

Xalq artistinin atasını maşın vurub öldürüb

Xalq artisti Simarə İmanovanın atası vəfat edib. Axşam.az-ın məlumatına görə, bu barədə xanəndənin yaxınları xəbər verib. Bildirilib ki, hadisə Novruz bayramı ərəfəsində baş verib. Cəmaləddin İmanovu Cəlilabad rayonunda yolu keçərkən maşın vurub. Onun həyatını xilas etmək mümkün olmayıb.

Şeyxin qardaşı GMO ittihamlarına cavab verdi

11 aprel tarixində keçiriləcək seçkilərdə iştirak edəcək prezidentliyə namizədlər həftənin birinci, ikinci və üçüncü günləri İctimai TV-də debata çıxırlar.

Dünənki debatda Azərbaycan Demokrat Partiyasının (ADP) prezidentliyə namizədi Sərdar Cəlaloğlu (Məmmədov) çıxışı zamanı Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri, şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadə ilə bağlı sərt açıqlaması ilə diqqət çəkib. Şeyxin Qubada 100 hektara yaxın torpaq sahəsini zəbt etdiyini və orada geni dəyişdirilmiş meyvə ağacları (GMO-red) yetişdirdiyini söyləyib.

Modern.az saytı şeyxin qardaşı, deputat Cavanşir Paşazadə ilə əlaqə saxlayaraq, ondan ADP sədrinin ittihamlarına cavab istəyib. C.Paşazadə deyib ki, mətbuata bununla bağlı geniş açıqlama vermək fikri yoxdur.

"Sadəcə, onu deyə bilərəm ki, bu cür adamlar seçiqabağı ölkədə mənfəət imic formalaşdırmaq istəyirlər. Daxildə nifaq salmağa çalışırlar. Bu cür fikirlərin əsası yoxdur. Boş-boş söhbətlərdir. Ümumiyyətlə, bu cür insanların fikirlərinə mətbuatda geniş cavab vermək fikrim yoxdur. Belələri nə gəldi danışsınlar. 100 hektar, 500 hektar və daha nələr... Bir sözlə, Sərdar Cəlaloğlu həqiqətə uyğun olmayan, əsassız fikirlər danışır..."

verən, Bakıda Milli Şura quraraq ən yaxın adamı hesab olunan Rüstəm İbrahimbəyovun müxalifətin namizədi olmasına nail olan Abbas Abbasovun indi özünü bu cür əxlaqsız bir kampaniyada göstərəcəyi də bəlkə də proqnozlaşdırıla bilər.

Hakimiyyətlə bütün körpüləri yandıran A.Abbasovun bütün yalvarışlarına baxmayaraq artıq 5 ildir Bakıya gəlməsi yasaq olunub. "AzerRos"da son görevini-Ağsaqqallar Şurasına sədrliyini bir neçə il əvvəl təhvil verib "siyasətdən çəkilişim" desə də, elə o zaman da aydın idi ki, A.Abbasov xarakterində olan adam "siyasət meydanından" birdəfəlik çəkilişi deyil,

bu, bəlkə də yeni bir oyun hazırlığı üçün "ehtiyat skamyada" dincəlmək şansıdır.

Amma 2018-ci il seçkisi 5 il əvvəllə müqayisədə ciddi fərqlənir. Çünki A.Abbasov daha Rusiyada göstərəcəyi də bəlkə də 2013-də "əli yanib" və bundan nəticə çıxarır. Amma belə görünür ki, A.Abbasovun hakimiyyət hərisliyi və intiqam hissi indi onu virtual məkanın "azgün qəhrəmanları" ilə birləşdirir. Onu tanıyanları dediyinə görə, bütün kateqoriyadan olan insanlarla ünsiyyət qurmaqda usta olan A.Abbasov "vinillərlə" də çox asanlıqla anlaşı bilər... İddialar da bunu təsdiqləyir...

□ "Yeni Müsavat"

AMİP katibi "söyüş müxalifəti" ilə bağlı həyəcan təbili çaldı...

Əli Orucov: "Bu söyüş və təhqirlər sabah davaya, silahlı münaqişəyə çevrilə bilər"

Son aylarda Avropada bəzi azərbaycanlı mühacirlərdən ibarət formalaşan "söyüş müxalifəti"nin getdikcə fəallaşması gündəmdən düşmür. Demək olar hər gün "söyüş müxalifəti"nin təmsilçilərinin sosial şəbəkələrdə canlı yayıma çıxıb Azərbaycan dövlətinin imicinə xələf gətirən açıqlamalar verməsi, hökumətə rəhbərlik edənləri ən ağır formada təhqir etmələri ölkədə daxildə böyük hiddət doğurmaqdadır.

Artıq tək iqtidar həmin mühacirlərlə mübarizə aparmır, cəmiyyətin bütün sferalarından sərt qınaqların, etirazların şahidi olmaqdadır. Hətta müxalifət düşərgəsi belə bu cür mübarizə üsulunun doğru olmadığını, onların nüfuzlarına da bunun ciddi zərbə vurduğunu deyir. "Söyüş

müxalifəti"ne yönəlik edilən mübarizələr də durmadan artır.

Bu cür mübarizə xəttinin əleyhinə olan müxalif qurumlardan biri də Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyasıdır. Partiyanın katibi Əli Orucov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında belə mübarizə üsulunu rədd etdiklərini

söylədi: "Mən demokratik və sivil mübarizə üsulundan kənar hər cür vasitəni rədd edərək, bir daha vurğulamaq istərdim ki, ictimai, siyasi, o cümlədən hüquq müdafiəsi ilə məşğul olan hər kəs öz məsuliyyətini anlamalıdır. Söyüş, təhqir, alçaldılma, etik normalardan kənar və nifrətə köklənən davranış və hərəkətlər qəbul olunmazdır. Lakin hakimiyyətin üzərinə daha böyük məsuliyyət düşür. Ölkədə normal mübarizə mühiti yaradılmalı, qey-

ri-etik, əndazəni aşma biləcək addımlara vəsələ olmamalıdır. Məmurların siyasətlə məşğuliyəti, insanları incitmələri, onlara yuxarıdan aşağı baxmaları

nəticə etibarilə bu kimi xoşagəlməz mənzərəyə gətirib çıxarıb. Rəqiblərdən qisas almaq, onların əvəzindən qohum-əqrəbasını incitmək, şərhləmək, günahsız insanları həbsə atmaq, mənəvi işgəncələrə məruz qoymaq qətiyyətinə malikdir. Hər kəs törətdiyi əmələ görə məsuliyyət daşdığı və cəza çəkməli olduğu halda, hakimiyyət mənsubları qanunları kobud surətdə pozaraq ucdan-ucma cəza mexanizmini işə salır. Eyni zamanda insanların heysiyyəti ilə oynamaq, onların şəxsiyyətinə hörmət qoymamaq təhlükəli meyllərin artmasına gətirib çıxarmaqdadır. İctimai fikrin formalaşmasında, millətin və xalqın taleyində və dövlətin idarəedilməsində rol oynayan hər kəs daha məsuliyyətli olmalı, mənəvi dəyərlərimizə, adət-ənənələrimizə sayğı göstərməlidir. Xüsusən də ölkənin ən böyük partiyası olan YAP qəbul edilməz bu kimi tendensiyalara rəvac verməməlidir. Belə halların qarşısının alınması kimlərsə hansısa müraciətlə mümkün deyil. Zamanında müxalif düşərgəyə

qarşı da eyni üsul, oxşar dəst-xətlə yanaşılıb. Əgər xatırlayırsınızsa "Lider" televiziyasında buna daha geniş yer verilirdi. Nifrətə köklənən insanların durdurmaq çətindir. Bu söyüş və təhqirlər, sabah davaya, silahlı münaqişəyə çevrilə bilər. Odur ki, kimliyindən asılı olmayaraq, hər kəs cəmiyyətə sayğı göstərməlidir. Söyüş makinaları tək cəmiyyəti hədəf almayıb, onların hədəfində müxalifət düşərgəsi də var. Heç kəs söyüşə, təhqirə görə özünə haqq qazandıra bilməz. Gərginliyi aradan qaldırmaq və həlimlik yaratmaq da hakimiyyətin əlindədir. Çox təəssüf ki, sanki həm hakimiyyətdə, həm də kənardakı bəzi qüvvələr söyüş və təhqirin davamlı olmasında, yaxud da bunun qızışdırılmasında maraqlıdır. Rəqibin və qarşındakının kim olmasına baxmayaraq, siyasi mübarizədə həmişə etik qaydalar və müəyyən olunmuş qəncivələr gözlənilməlidir. Əks halda, bundan da ağır xoşagəlməz mənzərədən qaçmaq mümkün olmaz".

□ Cavanşir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

Sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun qızı Nərgiz Mahmudova və digər 2 nəfər məhkəməyə verilib. Eks nazirin qızını məhkəməyə çəkənsə "Eyfel" MMC tikinti şirkətidir. İddiaçı qismində tanınan tikinti şirkəti tələb edir ki, MMC ilə Nərgiz Eldar qızı Mahmudova, Q.Şahqasimov və T.Əzimova arasında bağlanmış müqavilələr etibarsız hesab edilsin.

MTN-in dəstəyi ilə cəmi 8 aylıq cəza ilə canını qutara bilib. Yavər Qurbanov bundan sonra da qanunsuzluq etməkdə davam edib. Bu dəfə Nəsimi rayonu ərazisində, Azadlıq prospekti, 80 ünvanında yerləşən beşmərtəbəli binaları içərisində yaşayış ola-ola, sakinlərin hamısı köçürülmədən sökməyə başlayıblar. Söküntünü "Fədək" MMC aparıb. Sakinlər isə buna etiraz ediblər. 2017-ci ilin martında

mənzillərinin dağıdılmasına razı ola bilməzlər. Çünki bu şirkətin müqavilə öhdəliklərinə əməl edəcəyinə onlarda əminlik yoxdur. Əsas da odur ki, MMC-nin təsisçisi Yavər Qurbanov bundan əvvəl mənzil dələduzluğuna görə həbs olunub. Yada sağlaq ki, 2009-cu ildə Daxili İşlər Nazirliyinin yaydığı məlumata əsasən Bakı şəhər sakini, "Eyfel" MMC-nin direktoru Yavər Qurbanov saxta sənəd tərtib et-

nun Nizami stansiyasının yaxınlığında çoxmərtəbəli yaşayış binasının inşasını həyata keçirib. Mətbuatda yer alan xəbərlərə görə, o, həmçinin Eldar Mahmudovun xüsusi agenti, hazırda beynəlxalq axtarışda olan "Akula Akif"lə birlikdə 2010-cu ildə "ZAZ" MTK adlı digər tikinti şirkəti də təsis etmişdi.

"Akula Akif" kimi tanınan Akif Mustafayev keçmiş milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun

Eldar Mahmudovun qızının məhkəməyə verilməsinin pərdəarxası

Sabiq nazirin xüsusi agenti olan "Akula Akif" in şəriki Nərgiz Mahmudovunu tikinti şirkətindəki payından məhrum etməyə çalışır

Bununla yanaşı, "Eyfel" MMC hər 3 şəxsə qarşı işgüzar nüfuzu ləkələyən məlumatların təkzib edilməsi və sair tələbi barədə qarşılıqlı iddia tələbi də irəli sürüb. Yasamal Rayon Məhkəməsi tikinti şirkətinin heç bir iddiasını təmin etməyib. Bundan sonra "Eyfel" MMC Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə müraciət edib. Ölkə.az-ın məlumatına görə, şikayətə martın 30-da hakim Məmməd Məmmədovun sədrliyi ilə baxılacaq. Sayt yazır ki, "Eyfel" MMC-nin rəhbəri Yavər Qurbanov şirkəti "MTN işi"nə görə hazırda axtarışda olan "Akula Akif" ləqəbli Akif Mustafayevlə birgə təsis edib. Belə ki, Eldar Mahmudovun ölkədə "at oynatdığı" dövərdə Yavər Qurbanov MTN-in (ləğv olunub) dəstəyi altında bir sıra qanunsuzluqlara imza atıb. O, törətdiyi dələduzluq əməlinə görə 10 ildən artıq azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olunmalı olduğu halda

baş verən söküntü işləri gedərək məlum olub ki, bu MMC-nin təsisçisi Yavər Qurbanovdur. Onun keçmiş haqda məlumat alan sakinlər mənzillərindən çıxmaq istəmir, şirkətin təklif etdiyi şərtləri qəbul etmirdilər. Deyirlər ki, cəmi 10 manat nizamnamə kapitalı olan hansısa MMC-nin möhürünə etibar edib

məklə yeni inşa edilən çoxmərtəbəli binadan Rasif Sultanov adlı şəxsə mənzil satıb. Bu dələduzluq faktı ilə bağlı Yasamal Rayon Polis İdarəsinə şikayət ərizəsi təqdim edilib. Ərizə əsasında cinayət işi başlanıb və Qurbanov həbs edilmişdi. Yavər Qurbanovun direktoru olduğu "Eyfel" MMC Bakı metrosu-

vun ən sadıq adamlarından biri hesab olunur. Mustafayev Akif İsmayıl oğlu özünü iş adamı kimi tanısa da əslində onun əsas vəzifəsi imkanlı iş adamları haqda MTN-dəki mütəşəkkil qruplaşmaya dosye toplayıb çatdırmaqdan ibarət olub.

"Akula"nın sxemində əsasən MTN həmin iş adamları barədə dosyeleri aldıqdan sonra onları izləyir və həbs edirdi. Bu zaman "Akula" MTN-dəki mütəşəkkil qruplaşmanın qarmağına düşmüş iş adamına öz xidmətlərini təklif edir və onlardan iri məbləğlərdə pulun alınıb Eldar Mahmudova çatdırılmasını, beləliklə, girovun "xilas edilməsini" həyata keçirirdi. O, E.Mahmudovun işdən çıxarılması barədə 2015-ci il oktyabrın 17-də elan edilən fərmandan və həmin gün MTN-in binasında Baş Xüsusi Dövlət Mühafizə İdarəsinin keçirdiyi əməliyyatdan xəbər tutan kimi ölkədən qaçmaq qərarına gəlib. Növbəti gün o, səhər saat 08:40 reysi ilə Bakıdan Belarusun paytaxtı Minskə, oradan isə Parisə qaçıb. Hazırda isə İnterpolun axtarışındadır. Beynəlxalq polis təşkilatının rəsmi saytında göstərilir ki, 1955-ci ildə anadan olmuş Akif Mustafayev Azərbaycanın prokurorluq orqanları tərəfindən axtarışda verilib, ona qarşı rüsvət ittihamı var.

□ E.HÜSEYNOV, "Yeni Müsavat"

Ermənistan səfirlikləri qarşısında aksiyalar keçiriləcək

31 martda dünyanın müxtəlif ölkələrində Ermənistanın işğalçı siyasətinə qarşı etiraz aksiyalarının keçiriləcəyi gözlənilir

1918-ci ildə ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdiyi 31 mart soyqırımına 3 gün qalır. Hər il olduğu kimi, bu il də dünyanın müxtəlif ölkələrində Ermənistan səfirliklərinin binaları qarşısında etiraz aksiyalarının keçiriləcəyi gözlənilir.

Qeyd edək ki, bu ilə qədər təkcə müxtəlif ölkələrdə fəaliyyət göstərən Azərbaycanın diaspor təşkilatları, eləcə də müxtəlif qurumlarımız deyil, mühacir azərbaycanlılar da yaşadıqları ölkələrdə təcavüzkar dövlətin nümayəndəlikləri qarşısında çoxsaylı aksiyalar keçiriblər.

İsveçdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan Birliyinin sədri Kənan Hacıbəroğlu bu il elmi konfranslar keçirəcəklərini bildirdi: "31 mart soyqırımı ilə bağlı İsveçin Stokholm və Götəborq şəhərlərində elmi konfranslar keçirməyi planlaşdırırıq. Stokholmdakı tədbirdə xarici vətəndaşlar, İsveçin dövlət və parlament nümayəndələri iştirak edəcəklər. Götə-

borqdakı tədbirdə isə siyasi partiyaların nümayəndələrinin iştirakını təmin edəcəyik. Bununla bağlı artıq dəvətlər də göndərmişik. Soyqırımla bağlı dəqiq məlumatları onlara çatdırmaq və soyqırım məsələsini geniş şəkildə müzakirə etmək gündəliyimizdə var. İsvetərəfin bu məsələ ilə bağlı daha yaxından məşğul olmaları üçün əlimizdən gələni edirik və bundan sonra da edəcəyik. Bildiyiniz kimi, İsveç parlamenti qondarma erməni soyqırımını tanımışdı. Amma biz türklərin buradakı fəaliyyəti nəticəsində İsveç parlamenti bu qərarı rədd etdi, qərarın qəbulunu dayandırdı. 2006-07-ci illərdə qəbul etdiyi soyqırım tanıma qərarını 2016-cı ilin

axırı, 2017-ci ilin əvvəllərində ləğv etdi. Bu məsələni tarixçilərin öhdəsinə verdi. Biz burada müəyyən işlərdə türk dənəkləri ilə birgə fəaliyyət göstəririk. İnanıram ki, türklər də bizim haqq səsimizə dəstək verəcəklər. Ermənilərin çirkin niyyətlərinin həyata keçməməsi üçün biz burada üzərimizə

zə düşən bütün işləri həyata keçiririk".

Avropa Azərbaycanlıları Milli Birlik Şurasının sədri Qabil Rzayev 31 martda heç bir tədbir keçirməyəcəklərini qeyd etdi: "Soyqırımla bağlı tədbir planlaşdırmamağımızın bir çox səbəbləri var. İlk səbəb odur ki, Avropada çoxluqda olan 25 illik

Təhqirə görə mühacir Azərbaycana ekstradisiya da edilə bilər-hüquqşünas

Səadət Bənəniyarlı: "Həmin şəxslərin digər ölkədən bura gətirilməsi yalnız məhkəmə qərarı ilə mümkündür"

Son günə Avropada yaşayan bir qrup azərbaycanlı mühacir sosial şəbəkənin imkanlarından istifadə edərək, Azərbaycanda hakimiyyətdə təmsil olunan bir sıra şəxslərə və onların ailə üzvlərinə qarşı təhqir dolu çıxışlar edirlər. Ekspertlərə görə, mühacirlər Azərbaycandan kənar olduqları üçün hüquq-mühafizə orqanlarının onlara əli çatmayacağıni düşünür. Buna görə də onlardan bəziləri çıxışlarında tənqiddən çox, təhqirə yol verirlər.

Bəs beynəlxalq hüquq normalarına görə bu şəxslər cəzalandırılmalıdır?

"Yeni Müsavat"a mövzu ilə bağlı danışan hüquqşünas Əsəbəl Mustafayev bildirdi ki, həmin şəxslər məsuliyyətə cəlb oluna bilər: "Əgər hesab olunursa kimsə təhqir olunur, o zaman həmin şəxs təhqir edənə qarşı yerdə iddia qaldıra bilər. Yeni şəxsiyyətin toxunulmazlığı, nüfuz istənilən ölkədə müdafiə olunur. Sadəcə olaraq, onların yaşadığı Avropa ölkəsinə gedib, şikayət vermək olar. Şəxsin mühacirətdə olması heç nəyi dəyişmir. İstənilən adam həmin ölkənin qanunları çərçivəsində öz hərəkətlərinə görə məsuliyyət daşıyır. Onları Azərbaycana ekstradisiya da edə bilərlər. Məsələn, onlar barəsində Azərbaycanda cinayət işi qaldırılsa, hökumət ekstradisiya üçün müraciət edə bilər. Azərbaycan "İnterpol"un üzvüdür. Ona görə də kimsə cinayət törədib, qaçıb gizlənsə, o zaman onu axtarışda verib, tutdurmaq olar".

Hüquq müdafiəçisi Səadət Bənəniyarlı isə hesab edir ki, yalnız məhkəmə qərarı varsa, onları cəzalandırmaq mümkündür: "Həmin şəxslər ölkə daxilində qanun pozuntusu, cinayət törətməyib, onların digər ölkədən bura gətirilməsi yalnız məhkəmə qərarı ilə mümkündür. Məhkəmə qərarı yoxdursa, bu, mümkün deyil. Kiminsə haradasa gedib cəzalandırılmasına gəlməyə isə bunun üçün həmin ölkənin daxili qanunları pozulmalıdır. Əgər ölkənin daxili qanunu pozulubsa, o zaman şəxsləri orada cəzalandırma bilərlər. Çox zaman söz azadlığı ilə kimisə təhqir etməyi qarşıq salırlar. Sui-istifadələr əslində gətirib bu kimi qarşıdurmalara çıxarırlar. İndiki vəziyyəti anormal hesab edirik. Düşünürəm ki, bu, heç də doğru hərəkət deyil. Yeni mühacirətdə olan hər hansı bir vətəndaşın dövlət qurumuna və nümayəndəsinə qarşı şikayəti varsa, bunun üçün Avropanın müvafiq qurumlarına müraciət edə bilər. Azərbaycan Avropa ölkəsidir və Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinə də bizim vətəndaşların şikayətlərinə baxılır. Onlar da bundan istifadə edib, öz hüquqlarını müdafiə edə bilərlər. Lakin görürük ki, sosial şəbəkələrdə təhqirlərə keçiblər. Bunu doğru saymıram. İnsan var ki, mühacirətdədir, yaşamaq üçün oranı seçib. Belə olan halda vacib deyil ki, anadan olduğu ölkəyə qarşı əks-təbliğət aparsın. Əgər ona qarşı heç bir kampaniya yoxdursa, öz hüququnu müdafiə etmərsə, o zaman düşünürəm ki, sosial şəbəkələrdə bu cür addımlar atmağa da gərəkdir. Yaxşı olar ki, ayrı-ayrı şəxsiyyətləri təhqir etmədən özlərinin hüquqlarını müdafiə etsinlər, yaxud da mövqelərini açıqlasınlar. Təhqir etməsələr, insanlarda daha çox müsbət rəy yaradalar".

□ Əli RAİS, "Yeni Müsavat"

müxalifət partiyalarının üzvləri xaricdə keçirilə bilər. Amma bizim Haqq-Ədalət Təşkilatı və daha sonra da Avropa Azərbaycanlıları Milli Birlik Şurasının təşkilatçılığında 2011-ci ildən 2016-cı ilə qədər keçirdiyimiz mitinq və digər tədbirləri xüsusi hesabat formasında Avropanın, yaşadığımız İsveçrənin bəzi dövlət dairələrinə təqdim edərək, bizi milliyyətçi və islamçı kimi qələmə veriblər. Avropada 20-30 nəfər azərbaycanlının bir yere toplaşaraq, hər hansı bir məsələyə etiraz etmək, yaxud da dəstək verməyi heç bir effekt vermir. Ümum-milliy məsələlərimiz iqtidar və müxalifətin ortaq dəstəyi ilə

□ Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

Siçan deşiyinin tədrisi

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

"Gözlerin yaşarmasa, qəlbində göy qurşağı olmaz"
 (hindu ata sözü)

Minval.info saytının əməkdaşı Sabirabad rayonunun Qalaqayın kəndindəki məktəbdən fotoreportaj hazırlamışdır, mən onu maraqla oxudum, şəkillərə baxdım, zövq aldım. Demək, məktəb elə bir kökdədir ki, bəlkə Pakistanın Bəlucistan vilayətində o cür darmadağın bina yoxdur. Palçıq yol, sınıq darvaza, uçqu divarlar, deşik dam, müşəmbə çəkilmiş şüşəsiz pəncərələr... Mən Pakistanı elə-belə, mırta yazmadım, bizim hökumət oradakı dərələrdə indiyə qədər bir neçə məktəbi təmir eləmişdir. Bəs Sabirabada niyə pul verilməyib? Görünür, düzəldə-düzəldə gəlirlər. İnşallah, Əfqanıstan və İrani keçib, bir gün növbə Sabirabada çatacaqdır. Darıxmaq lazım deyil.

Özü də Qalaqayın hələ magistrat Bakı-Horadiz yolunun üstündə bir kənddir, necə deyirlər, daima göz qabağındadır. İndi təsəvvür elə, bu rayonun gözəndən uzaq obalarında məktəblər necə durumdadır... Bəlkə bu səbəbdən hər il Sabirabad məktəblilərinin tələbə qəbulunda və buraxılış imtahanlarında göstəriciləri respublika üzrə ən axırıncı yerlərdə olur?

Hərçənd mən hökumətin yerinə olsam ümumiyyətlə bunları məktəb üzünə həsrət qoyaram. Çünki dövlət tərəfindən elan olunan pambıqçılığın tərəqqisi planlarına Sabirabad camaatı laqeyd yanaşmışdır. Keçən il ən çox pambıq verən rayonlar arasında Sabirabadın adı yoxdur. Sən dövləti saymırsan, dövlət də səni saymır - qısa formula beləngikdir. Misal üçün, hər il dövlət büdcəsindən milyonlarla dotasiya Naxçıvan rayonlarına niyə ayrılır? Çünki orada pambıq planı daima yerinə yetirilmişdir. Hətta bu ilki prezident seçkilərində 8 namizəddən 5-i naxçıvanlıdır. (Bunu Pənah Hüseynovdan plagiat elədim, onun müşahidəsidir. Sabirabadlı olduğu üçün respublikamızı regionlara bölmək fikrindədir).

Qalaqayın məktəblilər sinif otaqlarında siçanların gəzişdiyindən şikayətlənmişdilər, bu da növbəti savadsızlıq nümunəsidir. Siçan var, lap yaxşı! Biologiya dərsi üçün əyani vəsaitdir. Biz Bakıdakı məktəbdə uşağa göstərməyə heç bir siçan deşiyi də tapmırıq. Hər yeri asfaltlayıb, suvayıb, boyayıb mermərləyiblər. Uşağın oxuduğu məktəbdə laboratoriya cəhənnəm, heç adi kompüter sinifi düzgün işləmir. Qapısından eşşək boyda qfıl asılıb, kompüter dərslərini isə uşaqlar dəftərə mışka (yeni kompüter siçanı) şəklində çəkməklə öyrənirlər. Barı diri siçan olsa əylənərlər.

Yaxud, məktəbin divarı-damı uçsa bu yolla "Həyat bilgisi" fənnindən zəlzələ dərslərini öyrənərsən. Damdan yağış axır - buyur, coğrafiyadan yağının tədrisi üçün əyani vəsaitdir.

Siçan yazdım, yadıma düşdü, bunun yaxşı əhvalatı vardır, əsl uşaqlara öyrədiləsi söhbətdir. Demək, iki siçan balası olur, bunlar girir zirzəmidə süd dolu küpə. Biri dərhal batır, o biri pişiyin qohumu imiş, bunu gəlib xilas edirlər. Doğrusu bunda ibrətlik tema nə idi, heç özüm də bilmirəm. Hər halda siz uşaqlara danışın, siçan görəndə hörmətlə yanaşsınlar.

Ta nəsihət torbamızın ağzı açılıb, birini də guplayaq bura. Bir ağsaqqal varmış, bunun da üç oğlu. Ağsaqqal bir gün çəzmək üzrə olur, uşaqları yanına çağırır, deyir, sizə dərin məsləhətlər vermək istəyirəm. Deyir, gedin bir topa odun yığın gətirin bura. Gətirirlər. Ağsaqqal deyir indi bunları bir-bir sındırı. Sındırırlar. Sonra ağsaqqal bic-bic, bir növ, təzə torpaq satmış bələdiyyə sədri kimi qımışib, deyir, oğullarım, indi bunları şələ bağlayın. Şələ bağlayırlar, ağsaqqal deyir, bunu sındırın görüm. Evin böyük oğlu heyvərə şey imiş, şələni basır dizinə, ortada qırıb qoyur yerə. Uşaqlar soruşurlar ki, dədə, indi burada mənə nə oldu, bizə sözün, nəsihətin nə idi. Ağsaqqal deyir: "Ta heç nə. Eşşək şeysiniz, sizə nə başa salım?"

Məktəb proqramına belə elmlərdən daxil olmaq lazımdır. Yoxsa açarsan kitabı, kosinus belə getdi, primadonna... üz istəyirəm, piramidanın sahəsi elə gəldi... Belə şeylərin həyatda heç bir praktik önəmi yoxdur. İsmi yiyəlik halını öyrəncə, özünə yiyə tapsan yaxşıdır. Mənşilər alimlərdən yaxşı yaşayır, ancaq bizim təhsil sistemində nəgme dərslərini yoldan ötənələr keçir. Paradoxal haldir. Öyrəniləsi elm qalıb qıraqda, bizə kvadrat tənlik öyrədilir.

"Qərb ölkələrindəki Rusiya diplomatlarının qovulmasından sonra mümkündür ki, başqa sanksiyalar da olsun".

Azərbaycanın Rusiyadakı sabiq səfiri, politoloq Hikmət Hacıadə bu fikirləri "Skripal işi" ilə əlaqədar ABŞ-ın 60 rusiyalı kəşfiyyat zabitini ölkədən çıxarmağa qərar verməsini, Rusiyanın Sietldəki baş konsulluğunu bağlamasının ardınca 18 Avropa ölkəsindən də Rusiya diplomatlarının qovulmasını, bu prosesin haraya aparıldığını "Yeni Müsavat"a şərh edərək bildirdi.

Ancaq sabiq səfirin ehtimalına görə, bu diplomatik skandal bir müddət sonra sənəgiyə: "Çünki ölkələrlə əlaqələr lazımdır. Amma ümumən Qərb - Rusiya münasibətləri gərginləşəcək. Rusiyanın Ukraynada, Gürcüstanda, Moldovada, Suriyada, Qarabağda davranışı artıq Qərbə çox narahat edib. Mühəribə də olmasa, ciddi qarşıdurma gözlənilir. Rusiya diplomatlarının qovulması isə bu qarşıdurmanın tərkib hissəsidir. Diplomatlar ola bilsin ki, yerlərinə qayıdılar. Amma başqa sadaladığım problemlər həll olunmasa, münəfiqə artacaq".

"Avropa Birliyinin Sergey Skripal hadisəsində Böyük Britaniyaya siyasi dəstək verməsi Qərbin həmrəyliyi bütünü dünyaya nümayiş etdirilməsi baxımından önəmli faktır. Çünki Rusiyanın son illər əsas fəaliyyət istiqamətlərindən birini də məhz transatlantik birliyi sarsıtmaq cəhdləri təşkil edir".

Bunu isə politoloq Şahin Cəfəri söylədi. Siyasi təhlilçi bildirdi ki, Moskva Vaşinqton və Brüssel arasında, eləcə də Avropa Birliyinin (AB) özünün daxilində fikir ayrılıqlarını, fərqli yanaşmaları dərinləşdirməyə, ikitərəfli salmağa çalışıb, siyasətini bu yöndə qurub və müəyyən uğurlar qazanıb: "Bu məqsədlə AB ölkələrində mövcud liberal və qlobalist düşüncəni əleyhdarı olan radikal sağçı qüvvələr Rusiya tərəfindən dəstəklənib. "Brexit" in baş verməsi və ABŞ-da Donald Trampın hakimiyyətə gəlməsi bu baxımdan Moskvanı xeyli ümidləndirmişdi. Moskva güman edirdi ki, "Brexit" nəticəsində Britaniya ilə Avropa Birliyi arasında, AB ideyasına, açıq sərhədlərə və sərbəst ticarətə, NATO ittifaqına soyuq baxan Tramp sayəsində isə ABŞ və Avropa arasında dərin çat yaranacaq, nəticədə transatlantik birlik və həmrəylik zədələ-nəcək. ABŞ və Avropa Skripal olayı ilə bağlı koordinasiya olunmuş, sinxron addımlar ataraq nümayiş etdirdilər ki, aralarında fikir ayrılıqları, ziddiyyətlər yaşansa belə, hələdici məqamlarda Qərb birləşə bilər. Qərb dünyası hələ də dünyada bənzəri olmayan siyasi-ideoloji ittifaq, nəhəng qlobal güc olduğunu göstərdi. Digər tərəfdən, Qərb blokunun içində anqlo-sakson xəttinin hələ də hərəkətverici nüvə olduğunu da görürük. "Soyuq müharibə" dövründə Qərb Av-

Qərb və Rusiya arasındakı diplomatik savaş

Ekspertlər diplomatların qovulmasının ardınca daha ciddi proseslərin başlayacağı qənaətindədirlər

ropanı sovet təhlükəsindən məhz anqlo-sakson ittifaqı - ABŞ və Britaniya xilas etmişdi. Bu baxımdan qitə Avropası bu iki ölkəyə borcludur, çünki onların II Dünya müharibəsindən sonrakı demokratik inkişafı, iqtisadi rifahı məhz ABŞ-Britaniya cütünü sayəsindədir. Həsab edirik ki, AB tərəfindən Britaniyaya dəstək verilməsində bu amil - Britaniyanın qitə Avropasındakı mənəvi nüfuzu da mühüm rol oynayıb. Eyni zamanda, baş verənlər Böyük Britaniyanın qlobal geosiyasetdəki gücü və rolunun nümayiş baxımından da əhəmiyyətli-dir. "Brexit"den sonra belə bir təsəvvür yaranmışdı ki, artıq Londonun nüfuzu daha da azalacaq və qlobal proseslərə təsiri məhdudlaşacaq. Son hadisələr isə bunun əksinə ortaya qoydu".

Ş.Cəfərlinin fikrinə, Rusiya hər baxımdan çətin durumdadır: "Moskva Qərbin demarşına simmetrik reaksiya verməyə məcburdur. Əslində Qərbdə bu siyasəti planlaşdıran mərkəzlər Moskvanın mümkün cavabını da hesablayaraq bu oyunu qurublar. Yeni Moskva da eyni sayda Qərb diplomatını ölkədən çıxaracaq və beləcə, gərginlik spiralvari şəkildə artacaq, münasibətlər dibə vuracaq... Kreml elbətə ki, bu oyunu görür, ortada olan niyyəti anlayır, lakin cavab verməkdən başqa yol tapa bilmir. Çünki qarşı tərəfin demarşının cavabsız qoyulması dünyada Rusiyanın zəifliyi barədə təsəvvür yarada bilər. Avropa Birliyi iyun ayındakı zirvə toplantısında bu məsələyə yenidən qayıdacaq. Həmin vaxta qədər kimyəvi silahların qadağan olunmasına dair təşkilatın ekspertləri Skripal hadisəsi ilə bağlı araşdırmanı tamamlayıb, yekun nəticəni təqdim etməlidirlər".

Politoloqa görə, əgər

kimyəvi hücum faktı gündəmi dəyişdi və Qərb Putinə qarşı eks-həmlə kimi bu hadisədən yararlandı".

Ş.Cəfəri sonrakı gedişat barədə nikbin deyil: "Yeni "soyuq müharibə" adlandırılan qarşıdurmanın hansı həddə qədər gedəcəyini söyləmək çətin olsa da, ümumi şəkildə aydındır ki, Qərb Rusiyanın geri addım atmasını istəyir. Rusiyadan Qərb liderliyindəki dünya düzeninə meydan oxumağı dayandıraraq 90-cı illərdə razılaşdırılmış oyun qaydalarına dönməyi tələb edirlər. Rusiya isə bildirir ki, mən 90-cı illərin Rusiyası deyiləm, güclüyəm, qüdrətli nüvə dövlətiyəm və mənəmlə hesablaşmalısınız. Putinin Vaşinqtona ünvanlanmış çağırışlarının tərcüməsi budur ki, gəlin masaya oturun, II Dünya müharibəsindən sonra olduğu kimi, nüfuz dairələrini müəyyənləşdirək. Vaşinqton isə bu çağırışları eşitmir. Daha doğrusu, şəxsən prezident Tramp arada Putinlə dialoq qurmağa cəhd göstərsə də, ABŞ "dərin dövlət" hər dəfə bunun ardınca onu Rusiyaya qarşı daha radikal addımlar atmağa sövq edir. Skripal olayı ilə bağlı ABŞ-ın Britaniya hökumətindən daha sərt qərarlar qəbul etməsi də bu qəbildəndir".

"Rusiya prezidenti Vladimir Putin bir zərbədən qurtulmamış başqasına tuş gəlir. Putin martın 18-də prezident seçkisində qələbə çaldı, ancaq bu qələbənin həzzini ala bilmədi".

Yuxarıdakı fikirlər isə politoloq Elxan Şahinoğluna məxsusdur. Ekspertin sözlərinə görə, Putin, faktiki, tək qalıb: "Hakimiyyət komandası onun əmrinə tabedir, yaradıcı yanaşma yoxdur. Komandanın biri vaxtında ona demədi ki, Krim işğal etməz, bunun nəticələri Rusiya üçün ağır olacaq. Yaxud başqası demədi ki, Amerikadakı prezident seçkisində qələbə çaldı, ancaq özünün beynindən çıxan qərarlarla hərəkət etdiyinə görə Qərb tərəfindən cəzalandırılır".

□ Cavid TURAN,
 "Yeni Müsavat"

Son illər bir neçə yüksək vəzifəli şəxs iqtidar komandasından uzaqlaşdırılıb. Kifayət qədər güdrətli, nüfuzlu, təsir imkanına malik nazirləri prezident işdən azad edib.

Zaman-zaman mediada, sosial şəbəkələrdə, siyasi müzakirələrdə bu adamların iqtidara qarşı fəaliyyət göstərəcəyi ehtimalı nəzərdən keçirilib. Azərbaycandakı şərtlər sabiq memurların açıq şəkildə hakimiyyətə qarşı çıxmalarını istisna edir. Ancaq gizli formada bu, mümkün sayılıb. Vaxtilə iqtidar komandasından uzaqlaşdırılan bəzi sabiqlər sonradan siyasi müxalifətlə aşkar-gizli itifaqa girərək hakimiyyətə müəyyən problemlər yaradıblar. Rəsul Quliyev, Əli İnsanov, Lalə Şövket, Fərhad Əliyev və s. sabiqlərin nümunəsində bunu görmüşük.

Prezident seçkisi elan edildikdən sonra Azərbaycan siyasətindəki tendensiya sabiqlərlə bağlı məsələləri yenidən gündəmə gətirib. Hətta Avropadan iqtidara söyüşlər yağdıran dəstəyə sabiq nazirlərdən hansılarınsa dəstək verdiyi deyilir.

Iqtidarda eks memurlara yanaşmada bəzi dəyişikliklərin olduğu da məlumatlar var. Bildirilir ki, sabiqlərin daha da incik salınması, iqtidar və dövlət əleyhinə çıxılmaları üçün önleyici tədbirlər görülür. Onlarla təmaslar sıxlaşdırılır, müəyyən güzəştlərin tanınacağı deyilir. Buna baxmayaraq, sabiqlərin ciddi vəzifədə olduqları da istisna deyil. Sərəncamında böyük maliyyə vəsaiti olan, geniş əlaqələrə, əhəmiyyətli informasiyalara malik bu şəxsləri bağlı-başına buraxmaq da doğru yanaşma sayılmaz.

Sabiq dövlət müşaviri, politoloq Qabil Hüseyinli "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, vəzifəsini itirən hər bir memur bir müddət dövlət

Sabiq nazirlərlə bağlı politoloqdan şok açıqlamalar

"Onların xaricdə külli miqdarda pulları var, övladları da oradadır...;"
 "Dövlət işdən çıxarılan nazirləri ciddi şəkildə nəzarətdə saxlamasa..."

Qabil Hüseyinli: "Avropadan söyənlərə içəridən məlumatlar çatdırılır, yoxsa belə guruldamazlar"

tin nəzarəti altında olur: "Dünyanın hər bir ölkəsində praktika belədir, yüksək vəzifədə tutmuş memur vəzifədən getdikdən sonra tutduğu rəndən asılı olaraq, bir müddət dövlətin xüsusi daxili kəşfiyyat orqanlarının nəzarəti altında olur. İzlənilir, hər bir hərəkəti kənardan müşahidə olunur, nəzərdən keçirilir. Bizim ölkəmizdə də belədir. Hüquq-mühafizə və xüsusi xidmət orqanları vəzifədən çıxarılmış şəxsləri nəzarət altında hök-

mən saxlamalıdır. Elə vəzifə tutmuş şəxs var ki, ölkəni tərk etməsi mümkünsüz sayılır. Məsələn, müdafiə nazirini misal çəkə bilərik. Eləcə də Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin əməkdaşlarının ölkəni tərk etməsi üçün mütləq dövlətin birinci şəxsinin xüsusi icazəsi lazımdır".

Q.Hüseyinli daha sonra deyib: "Sabiq memurların mövcud hakimiyyətə təhlükə yaratmaları məsələsinə gəlincə, bu memurların ən təhlükəli dərəcəsi odur ki, onlar korrupsiya-

laşmış eks memurlardır. Demək olar, onların hamısının əllərində böyük pul vəsaiti var. Bu vəsaitin cüzi hissəsi, yəni daşınmaz əmlak şəklində olan hissəsi dövlətin nəzarəti altına keçib. Amma banklarda, offşor zonalarda, yaxud digər ölkələrdə olan pulların taleyi hələ məlum deyil. Həmin sabiqlərin ekseriyətinin övladları xaricdədir və həmin övladlar pullara nəzarət edir, daha təhlükəsiz yerlərdə həmin pulların saxla-

nılmasını təmin edirlər. Bu nöqteyi-nəzərdən bizdə də belə təhlükəli hadisələrin cərəyan edə biləcəyi real görünür.

Məsələnin bu tərəfi var ki, ağılıq etmək istəyənlər az deyil. İnsanların xisleti belədir, pulları çoxaldıqca özlərini əvəzedilməz sayırlar, yaxud vəzifə rəndləri yüksəldikcə, onlar hər şeyə qadir olmaları barədə cəfəng fikirlərə düşürlər. Nəticədə vəzifədən getdikdən sonra bu cəfəng fikirlərdən uzaqlaşmaları çox gec olur, bəzi hallarda heç bu fikirlərdən uzaqlaşmırlar. Dövlətin başında duran şəxs dövlətin qorunması üçün sözsüz ki, vəzifədən gedənlərə ciddi nəzarət etməlidir. "Beşinci kolon" şəklində formalaşan bəzi şəxslər az deyillər. Xüsusi xidmət orqanları daim belə şəxsləri nəzarətdə saxlamalıdır. Bu, hakimiyyət məsələsi deyil, bu, dövlətin və millətin təhlükəsizliyidir. Azərbaycan gənc dövlətdir. Memurundan

tutmuş sırayı vətəndaşına qədər dövlətçilik immuniteti tam formalaşdırıb başa çatmayıb. Bu baxımdan sabiq memurların vəsaitlərini qorumaq, yaxud xaricdə yaşamaq üçün hər hansı bir dövlətə əməkdaşlıq etmə ehtimalları var. Bu ehtimalların daim diqqət mərkəzində tutaraq, o şəxslərin nəzarətdə saxlanması dövlətin əsas strateji xətlərindən birini təşkil etməlidir".

Politoloq sabiq memurların Avropadakı "söyüş müxalifəti"inə dəstək verə biləcəkləri ehtimallarından da söz açdı: "Açıq, o "söyüş müxalifəti" intellektual səviyyəyə malik deyil. Onların keçmişində ciddi bir fəaliyyət növünə

söykənmir. Amma onlar danışıqda ağızlarından od tökülür və deyirlər ki, əlimizdə filan faktlar var, onları açıqlayırıq. İlk baxışda bunlar adi görünə bilər, amma unutmayaq ki, bəzi hallarda müəyyən həqiqət payı ola biləcək məsələlərdən dəm vurmaları onu göstərir ki, içəridən kimlərdənsə bəzi məlumatları alırlar. Bu məlumatların kimlər tərəfindən ötürülə biləcəyi də artıq şübhə doğurmur. Onların sağa-sola söyüş səpmələdi, formalaşmamış danışıq qabiliyyətləri, yeri gəldi-gəlmədi, təhqir səsləndirmələri onu göstərir ki, içəridə müəyyən əlaqələr qura biliblər. Məhz bu əlaqələrin hesabına belə memur-guruldayırlar. Sabiq memurların "söyüş müxalifəti" ilə əlaqələrinin ola biləcəyini mütləq nəzərdən keçirmək lazımdır. Əgər vəzifəsini itirən şəxslərin əməllərində cinayət tərkibi varsa, ən azından korrupsiyaya bulaşıblarsa, onların hamısı haqqında cinayət işi qaldırılmalıdır. Bu cinayət işi sübuta yetirilərsə, onlar mütləq məsuliyyətə cəlb olunmalıdırlar. Bəziləri var ki, vəzifə başında olarkən səlahiyyət hədlərini tamam aşırıblar. Məsələn, telefon danışıqları dinləyiblər, bunun vasitəsilə sahibkarlara ciddi təzyiqlər göstəriblər. Bir başqası tikinti sahəsində dövlətin ayırdığı vəsaitləri talayıb. Bütün bunların hamısı nəzərə alınaraq, həmin şəxslər barəsində ciddi ölçü götürülməlidir. Dövlətin güclü hüquq-mühafizə orqanları var. Sabiq memurlara qarşı görülən lazımi tədbirlər heç vaxt bumeranq rolunu oynaya bilməz. Doğrudur, əllərində olan müəyyən vəsaitləri dövlət əleyhinə olan işlərə çevirə bilərlər, amma açığı, inanmıram ki, onlarda o əlaqəçilik olsun ki, pullarından istifadə edib, dövlət əleyhinə çıxmağa cəsarət etsinlər".

□ **Cavanşir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Seçkidən sonrakı Rusiya-Putin yumşalacaq, yoxsa...

Politoloqlara görə, Kremllə dünya arasında gərginlik artacaq

Məlum olduğu kimi, Rusiyada keçirilən prezident seçkilərində Vladimir Putin səsələrin 76 faizini qazanaraq, dördüncü dəfə prezident seçildi. O, daha 6 il ölkəsinin idarə edəcək. Putinin növbəti dəfə prezident olmasından sonra Rusiyanın Amerika və Qərblə münasibətlərinin necə olacağı, sanksiyalar məsələsində hər hansı həll yolunun tapılıb-tapılmayacağı da əsas müzakirə mövzularından biridir.

Politoloq Tofiq Abbasov da "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Rusiya ilə Qərb arasında münasibətlərin normala dönməsi gözlənilmir: "Rusiyanın sanksiyalar girdabında olması elə bir məsələdir ki, dəyişməsi gözlənilmir. Onsuz da ABŞ öz müttəfiqləri ilə Rusiyanı tənqid etməsinə tutmaqla onun haqqında bir düşüncə obrazı yaradırlar. İndi çox insanlar sual edir ki, bu, soyuq müharibəyə gətirib çıxara bilərmi? Ancaq əslində soyuq müharibə başlayıb və gedir".

Politoloq vurğuladı ki, seçkilərin nəticələrinin necə ol-

masından asılı olmayaraq, **ABŞ və Qərbin bu ölkə ilə bağlı mövqeyi dəyişməyəcəkdir:** "Əgər Rusiyada sözün əsl mənasında qüsuruz seçki də keçirilseydi, ilk gündən ABŞ öz müttəfiqləri ilə bu seçkiləri tənqid etməsinə tutmuşdular. Düzdür, elə bir ölkə yoxdur ki, orada seçki tam obyektiv keçirilsin, heç bir saxtakarlıq olmasın. Bütün ölkələrdə, hətta ABŞ seçkilərində də bu baş verir. Mən istənilən halda seçki saxtakarlığına bəraət qazandırmıram. Ancaq Qərbin ilk gündən bu məsələyə münasibət çox kritik idi. Belli idi ki, on-

lar seçkilərdə baş verənləri öldüyündən da kəskin rəngdə görəcəklər və bu cür şərh edəcəklər. Rusiyanın burada günahı ondan ibarətdir ki, Putinin hakimiyyət iddiaları özünü qarşıya qoymuşdu. Nəticədə də böyük bir fərqlə seçkini uddu. Xalqın isə burada günahı yoxdur. Əgər ABŞ Rusiyaya qarşı sanksiyalar tətbiq etməkdə davam edəcəksə, bundan xalq da əziyyət çəkəcək. Bununla yanaşı, Rusiya ilə ticarət əlaqələri olan ölkələr, xüsusən də postsovet ölkələri bunun təsirini görəcəklər".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu da vurğuladı ki, Putinin xarici siyasətində heç bir ciddi dəyişiklik gözlənilmir: "Nə qədər ki, Kırım Rusiyanın tərkibindədir,

bu sanksiyalar davam edəcək. Rusiya isə ən azı Putinin hakimiyyəti dövründə Kırım Ukraynaya qaytarmayacaq. Belə olan halda sanksiyalar da davam edəcək, münasibətlər də soyuq olaraq qalacaq. Son hadisə - yəni Rusiyanın keçmiş xəfiyyəsinin Londonda öldürülməsi, üstəgəl diplomatların Böyük Britaniyadan çıxarılması, Avropa-

dan da bir çox rus diplomatlarının çıxarılmasını da nəzərə alsaq, bu o deməkdir ki, yaxın illərdə münasibətlər gərgin olaraq qalacaq. İlk addımı Putin atmalıdır, bəzi məsələlərə aydınlıq gətirməlidir. Ukrayna ilə bağlı Minsk planına yaşıl işıq yandırılmalıdır. Bunlar olmayınca, münasibətlər də düzəlməyəcək, vəziyyət gərgin olaraq qalacaq".

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ,**
"Yeni Müsavat"

Ekspertin sözlərinə görə, ruslar Putinə səs verərkən, onun xarici və daxili siyasətini necə olacağını nəzərə almırlar: "Rusiya ictimaiyyəti hər zaman ən "güclü əl"ə səs verir. Putinin də cəmiyyətdə böyük nüfuzu var və elə həmin "güclü əl" onun özü hesab olunur. Nə qədər xarici siyasətdə, qonşu dövlətlərlə münasibətdə problemi olsa da, rus cəmiyyəti ona səs verir, çünki alternativ görmür. Rusiyanın xarici siyasəti bərhad olacağına, iqtisadi və sosial həyatında da gərginliklər davam edəcək, insanların həyat səviyyəsi yüksəlməyəcək. Bu baxımdan Rusiyanın iqtisadiyyatında və sosial həyatında ciddi bir dəyişiklik gözlənilmir. Bəzi Qərb ölkələri Rusiyanın güclənməsində maraqlı deyillər. Ancaq bu o demək deyil ki, Rusiyanın çox zəifləməsinə, dağılmasına maraqlıdırlar. Lakin indi artıq Rusiyanın zəifləməsinə maraqlıdırlar. Putinin yerində başqa bir siyasətçi olsaydı, fərqli siyasət yürütsəydi, mən inanıram ki, bu ölkənin Qərblə münasibətləri tamamilə fərqli ola bilərdi".

Diplomat mundirli kəşfiyyatçıların qovulması

Xəlid KAZIMLI

Hazırda dünyada Rusiyaya qarşı diplomatik savaş gedir. Daha dəqiqi, illərlə gizli şəkildə, üstü örtülü gədən bu savaş artıq açıq şəkildə alıb - dünyanın qüdrətli dövlətlərindən birinin diplomatları müxtəlif ölkələrdən rüsvayçılıqla qovulur.

Bu sətirlər yazılarda artıq Rusiyanın diplomatlarını, obrazlı desək, eşşəyin üstündə tərsinə oturdub geri göndərən ölkələrin sayı 18-ə çatmışdır.

Onların arasında ABŞ, İngiltərə, Ukrayna, Fransa, Polşa, Kanada, Litva, Danimarka, İtaliya, Hollandiya, Almaniya, Çexiya, Estoniya, Latviya, Finlandiya, Rumıniya, Xorvatiya və başqa dövlətlər var.

Göründüyü kimi, ABŞ, İngiltərə və Kanadanı nəzərə almasaq, diplomatları Rusiyanın üstünə göndərən dövlətlərin hamısı Rusiyanın yaxın qərb qonşusudur. Bu ölkələr "rus ayısı"nın pəncəsinin, caynağının tuta biləcəyi məsafədədir.

Rusiyanın keçmişdə bu dövlətlərin hər biri ilə problem olub, ya onlarla müharibə aparıb, ya ərazilərinə göz dikib, ya da həmin dövlətlərdə oyuncaq rejimlər qurub, onları pul və silah gücünə idarə edib.

Baltikyanı ölkələri də o sıraya aid emək olar. Onlar 50 il boyunca rus müstəmləkəsi olub, 1991-ci ildə SSRİ-nin dağılması ilə müstəqillik qazanıblar və digər postsovet ölkələrindən fərqli olaraq üzlerini Moskvadan qəti və birdəfəlik döndərmişlər.

Bu baxımdan həmin dövlətlərin Rusiyaya antipatiya bəsləməsi təsadüfi deyil. Ancaq rus diplomatların bu ölkələrdən qovulmasını heç də təkə rusofobluğa bağlamaq olmaz.

Məsələ ondadır ki, bir çox başqa ölkələrdə olduğu kimi, rus kəşfiyyatçıları bu ölkələrdə də geniş əl-qol açmışdır. Son illərdə isə Rusiyanın xüsusi xidmət orqanları təkə məlumat toplamaqla kifayətlənmirdilər, həmin ölkələrdə seçkilərin nəticələrinə təsir etmək, siyasi hakimiyyət komandası formalaşdırmaq, keçmişdə Rusiyaya xəyanət edərək həmin ölkələrə sığınmış casusları bir-bir, çox zaman da səssiz-sədasız aradan götürmək işiylə məşğul idilər.

Reneqat rus kəşfiyyatçısı Sergey Skripalin qızıl ilə birlikdə Londonda zəhərlənməsi, necə deyirlər, bardağı daşıran son damla oldu. Bundan sonra diplomatları qovan dövlətlər diplomat qiyafəsi altında fəaliyyət göstərən Rusiya kəşfiyyatçılarının nə qədər təhlükəli olduğunu fərqlənərdilər və çəkinmədən ortaya sət mövqə qoydular.

Əslində, Rusiya kəşfiyyatçıları (eləcə də xüsusi xidmət əməliyyatçıları) təkə bu ölkələrdə fəaliyyət göstərmişlər, onlar Rusiyanın təsir zonası hesab edilən bütün ölkələrdə, ən çox da qonşu dövlətlərdə geniş şəkildə şəkəşləmişlər.

Sadəce, bu dövlətlərin bir çoxu Rusiya ilə açıq-açıqına kəllə-kəlləyə gəlmək istəmir, diplomat-kəşfiyyatçıların fəaliyyətinə göz yumurlar.

Çünki onlar "rus ayısı"nın gücünə, qəzəbinə bələddirlər, durduqları yerdə özələrinə daha böyük problem yaratmaq istəmirilər.

Ona qalsa, Türkiyə daima Rusiya ilə məsafəli olub, onunla eyni ittifaqda, eyni blokda təmsil olunmayıb, iyirminci əsrin ən azı yeddi onilliyində düşmən cəbhələrdə (NATO və Varşava müqaviləsi təşkilatı) yer alıblar, amma Türkiyə də illərlə Rusiyanın "diplomat-kəşfiyyatçı-killer" siyasəti yeritməsini görməzliyə vurub.

2000-ci ildən başlayaraq dünənə qədər Türkiyə ərazisində keçmiş çeçen döyüşçülərinin silsiləvi şəkildə öldürülməsinin "rus kəşfiyyatçı"nın "əl işi" olduğu heç kimə sir deyildi, amma bu cinayət işlərinin tam əksəriyyəti üstü açılmamış şəkildə qalır. Killerlər öz işlərinin görəndən sonra Türkiyə ərazisini sərbəstcə tərk edə bilirdilər.

Eyni fikri BƏƏ-yə də aid etmək olar. Rusiya kəşfiyyatçıları bu uzaq ərəb ölkəsində bir ara dövlətə güllə atmış çeçen səhra komandirlərini bir-bir dənəyirdilər. Öldürülənlər arasında Çeçenistanın sabiq prezidenti Zəlimxan Yandarbiyev də olmuşdu.

Durum belədir. Başqa sözlə, Rusiya və Qərb ölkələri arasında gedən "soyuq savaş" heç də təkə diplomatik müstəvidə deyil, bu, daha çox kəşfiyyat strukturlarının apardığı müharibədir.

Sonu necə olacaq, birlikdə görəcəyik. Əsas məsələ bu savaşa qanşmamaqdır.

Tariximizin erməni cinayətkarları tərəfindən törədilən daha bir qanlı faciəsinin 1918-ci ildə baş verən 31 mart soyqırımının 100 illiyi tamam olur. Bu məqsədlə prezident İlham Əliyev 1918-ci il azərbaycanlıların soyqırımının 100 illiyi haqqında sərəncam imzalayıb.

Qeyd edək ki, 1998-ci ildən 31 mart Azərbaycan Respublikasında dövlət səviyyəsində Azərbaycanlıların soyqırımını günü kimi qeyd edilir. Azərbaycanlıların kütləvi surətdə qırğını, repressiyalara məruz qalması, doğma yurdlarından sürgün edilməsi və didərgin salınması XX əsr tarixinin ən faciəli və dəhşətli səhifələrindəndir.

"Böyük Ermənistan" yaratmaq xülyası ilə yaşayan ermənilər 1905-1907-ci illərdə azərbaycanlılara qarşı açıq şəkildə genişmiqyaslı qanlı aksiyalar həyata keçirdilər. Ermənilərin Bakıdan başlanan vəhşilikləri Azərbaycanı və indiki Ermənistan ərazisindəki Azərbaycan kəndlərini əhatə etdi. Yüzlərlə yaşayış məntəqəsi dağıdılıb yerlə yeksan edildi, minlərlə azərbaycanlı vəhşicəsinə qətlə yetirildi. 1918-ci ilin mart ayından etibarən əks-inqilabçı ünsürlərlə

50 min azərbaycanlının qətl edildiyi 31 mart

Nəsiman Yaqublu: "Şaumyanın başçılığı altında Bakıda yerləşən silahlı erməni dəstələri qətləmin törədilməsində birbaşa iştirak edirdilər"

mübarizə şüarı altında Bakı Kommunası tərəfindən ümumən Bakı quberniyasını azərbaycanlılardan təmizləmək məqsədilə gədən bu plan həyata keçirilməyə başlandı.

Minlərlə dinc azərbaycanlı əhali yalnız milli mənsubiyyətinə görə məhv edildi. Ermənilər evləərə od vurub, insanları diri-diri yandırdı. Milli memarlıq incilərini, məktəbləri, xəstəxanaları, məscid və digər abidələri dağıdıb, Bakının böyük bir hissəsini xarabalığa çevirdilər. Azərbaycanlıların soyqırımını Bakı, Şamaxı, Quba qəzalarında, Qarabağda, Zəngəzurda, Naxçıvanda, Lənkəranda və Azərbaycanın başqa bölgələrində də xüsusi qəddarlıqlarla həyata keçirdilər. Bu ərazilərdə dinc əhali kütləvi surətdə qətlə yetirildi, kəndlər yandırıldı, milli mədəniyyət abidələri dağıdılıb məhv edildi.

Tarixçi alim Nəsiman Yaqublu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, 31 mart soyqırımının əsasında ermənilərin "Böyük Ermənistan" yaratmaq iddiaları dayanırdı: "Bu siyasi bir məsələ idi, ermənilər Qafqazda özləri üçün

bir ərazi axtarışında idilər. 1917-18-ci illərdə ermənilərin bir paytaxtı da yox idi, Yerevan hələ İrəvan quberniyası olaraq azərbaycanlıların yaşadığı bir məkan idi. Ona görə də ermənilər hər vasitə ilə bu soyqırımı törədib buradan yerli əhalini qovmaq və burada məskunlaşmaq xəttini tutmuşdular. Çünki həmin vaxt Azərbaycanda ümumilikdə 300 minə yaxın erməni yaşayırdı. Bu, az say deyildi. 300 minə yaxın erməni burada özlərinin ərazisini yaratmağa cəhd edirdi. Ona görə də Bakı onlar üçün əlverişli bir yer idi. Digər tərəfdən, Rusiya onlara dəstək verirdi. Onlar Bakı quberniyasına tamamilə sahib olmaq istəyirdilər. Bu səbəbdən Şaumyanı 1917-ci ildə Bakı sovetinin sədri təyin etmişdilər. Rəhbər vəzifədə olanların da əksəriyyəti ermənilər idi. Onlar üçün şərait yaranmışdı ki, belə bir soyqırımını həyata keçirsinlər. Bu, təsadüf nəticəsində baş tutmamışdı, öncədən planlaşdırılan bir hadisə idi. Həmin gün baş verən soyqırımda bəzi mənbələrə görə 12 min, bəzi mənbələrə görə 14 min insanımız vəhşicəsinə qətlə ye-

tirildi. Qətlə yetirənlər isə silahlı ermənilər idi. Çünki o dövrdə Rusiya cəbhəsindən gələn və Şaumyanın başçılığı altında Bakıda yerləşən silahlı erməni dəstələri var idi ki, onlar həmin qətləmin törədilməsində birbaşa iştirak edirdilər".

Tarixinin sözlərinə görə, soyqırımın törədilməsinə orada olan rus əsgərləri də cəlb edilmişdi: "Ancaq bir qədər keçdikdən sonra rus əsgərləri geri çəkildilər, ermənilər isə soyqırımını davam etdirdilər. Təkə Bakı ilə də bu məsələ bitmədi. Sonradan Qubada, Şamaxıda və digər bölgələrdə də ermənilər qətləmin davam etdirdilər, hər bölgədə 10 min nəfərdən çox soydaşımızı qətlə yetirdilər. Bu, təkə Bakıda baş verən bir hadisə deyildi. 1918-ci ilin sentyabr ayına qədər bəzi mənbələrə görə 40 min nəfər azərbaycanlı ermənilərin törətdikləri soyqırımın qurbanı oldu".

N. Yaqublu vurğuladı ki, 31 mart soyqırımının ölkədə tanıtılması ilə bağlı Azərbaycanda kifayət qədər işlər görüldü, lakin beynəlxalq sə-

viyyədə bu iş yetərinə aparılmır: "Bu istiqamətdə kitabların çap edilməsində, arxiv sənədlərinin toplanmasında, onların nəşr edilib ortalyığa qoyulmasında kifayət qədər təbliğat işləri aparılıb. Kifayət qədər elmi işlər hazırlanıb, doktorluq və namizədlik dissertasiyaları yazılıb, sənədli filmlər çəkilib. Ancaq bizim bu Xocalı soyqırımını dünya ictimaiyyətinə tanıtmamızda problem olduğu kimi, 31 martı da tanıma bilməmişik. Ona görə də biz ermənilərin xalqımıza qarşı törətdikləri bu soyqırımları ümumiləşdirib bir ümumi soyqırım adı altında dünyaya tanıtmalıyıq. Ayrı-ayrılıqda tanıtmaya gücümüz çatmayacaq. 26 fevral Xocalı soyqırımı, 31 mart soyqırımı, rayonlarımızın işğal günləri - bunların hamısını ayrı-ayrılıqda dünya ictimaiyyətinə çatdırma bilməyəcəyik. İldə bir dəfə müvafiq tarixlərdə 3-5 mətbuat orqanında məlumat veririk, bir də gələn ilə qalır. Ona görə də bir yol düşünməliyik ki, ümumi bir şəkildə tanıma bilək".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA,**
"Yeni Müsavat"

2016-cı ilin aprel döyüşlərinin ikinci ildönümü ərəfəsində işğalçı Ermənistanda müharibə ritorikası ilə qarışıq bir qorxu da müşahidə olunmaqdadır. Xüsusilə də İrəvanın əsas dayacağı rolunda çıxış edən Rusiyanın Qərblə konfrontasiya mühitində olması, həmçinin bu ərəfədə "Rus NATO-su"nun rəhbərliyinin "Qarabağda müharibə başlasa, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı müdaxilə etməyəcək" bəyanatını verməsi işğalçıyı ciddi şəkildə təşvişə salıb.

“Aprel döyüşlərinin ildönümü ərəfəsi savaşa xəbərdarlıqları”

Ermənistan Rusiyanın ona bu dəfə yardım edə bilməyəcəyindən təşvişə düşüb; işğalçı ölkədən eşidilən savaşa ritorikası xalqı və ordunu sakitləşdirməyə hesablanıb; **politoloq**: “Qoy bilsinlər ki...”

Düzdür, Serj Sərkisyan elə aprel döyüşlərindəki sarsıdıcı itkilərə görə vəzifəsindən qovduğu generallardan birini KTMT rəhbərliyinə təyin etməklə özünə dayaq yaratmağa çalışdı. Lakin istənilən halda, bu qurumla bağlı qərarın Moskvadan verilecəyi şübhəsizdir. İndiki halda dünya ilə konfrontasiya şəraitində olan Kreml Azərbaycanla da münasibətləri gərginləşdirmək istəməz. Elə Rusiyanın iştirakçısı olduğu formatların mövcudluğu və bölgədəki iri layihələr də bundan xəbər verir.

Azərbaycan ordusunun ötən həftə reallaşdırdığı irimiqyaslı hərbi təlimlər Ermənistanı da hərbi təlimlərlə vadar etdi. Lakin ermənilər özləri də etiraf edir ki, onlar bu gücün qarşısında dayanmaq iqtidarında deyil. Ermənistan silahlı qüvvələrinin baş qərargah rəisi, general Movses Akopyan Qarabağda yeni müharibənin başlanacağını istisna etməyib. O, erməniləri arxayın etməyə çalışıb ki, ordusu bu müharibəyə hazırdır. “Azərbaycan məsələni hərbi yolla həll edə biləcəyinə əmin olan kimi heç kimə fikir vermədən dərhal hücum keçəcək” - o bildirib.

Akopyan əmindir ki, Azərbaycanı hələlik hücumdan çəkindirən Ermənistan ordusunun hazırlığıdır. Hərçənd o, Azərbaycan ordusunun 2016-cı ilin aprelində Ermənistan ordusunun bu hazırlığını necə yoxladığı, illərdir möhkəmləndirilmiş müdafiə xəttini cəmi 40 dəqiqəyə yarım keçdiyi barədə danışmayıb. “Rəqib gözəl başa düşür ki, biz hazırıq. Və müharibənin başlanmasının qarantiyalarından biri bizim daimi döyüş hazırlığımızdır” - Akopyan lovğalanıb. Hansı ki, o, regionda müharibənin yenidən başlanmasını əngəlləyən digər (özü də ən başlıca) amil-Rusiya amili barədə bəhs etməyib.

ABŞ Milli Keşfiyyat Agentliyinin 2018-ci il üçün global risklərə dair hesabatında Qarabağda irimiqyaslı hərbi əməliyyatların başlanmasının mümkün

künlüyü barədə xəbərdarlıq da düşmən ölkəni çətin duruma üz-üzə qoyub. Üstəlik, Türkiyənin Afrin zəfəri Ermənistanı yasa qərq edib. Ermənistanda şübhə etmir ki, günün birində Türkiyə terrorçu axtarışına elə Qarabağda və Ermənistanın özündə başlaya bilər. Baş nazir Binəli Yıldırımın Bakıda bununla əlaqədar verdiyi bəyanat da xəbərdarlıqdır.

Ötən həftə Rusiyanın hərbi dairələrə yaxın analitik mərkəzi Ermənistanla Azərbaycan arasında müharibənin qaçılmaz olduğu barədə hesabat dərc etmişdi. Xaricdən gələn müharibə xəbərdarlıqları düşməni vəhimi içərisində saxlayır. Aprel müharibəsindən sonra işğal altında olan Qarabağın Talış yaşayış məntəqəsindən qaçan ermənilər hələ də geri qayıtmağa cürət etmir. Bu barədə Tərtərin işğal altında olan Talış kəndinin “rəhbəri” Vilen Petrosyan da bildirib (Ordu.az). Məlumatla görə, ümumiyyətlə, aprel döyüşləri zamanı işğal altında olan Qarabağdan Ermənistanla qaçan 200-dək Talış kənd sakini geri qayıtarlıb. Ermənistan hökumətinin geri qayıtdığı Talış kənd sakinləri Ağdərənin Alaşan adlanan qəsəbəsində məskunlaşdırılıb. Erməni təbliğatının əvvəlki yalanlarına baxmayaraq, Petrosyan bildirib ki, hazırda Talış yaşayış məntəqəsində yaşayan ailə yoxdur. Burada yalnız kişilərdən ibarət fəhlələr və Ermənistan ordusunda xidmət edənlər yaşayır. Kənd “rəhbəri” Talışa qayıtmaq istəməyən ailələrin olduğunu qeyd edib. Talış sakinləri arasında qorxu olduğunu etiraf edən başçı hər zaman təhlükədə olduqlarını da bildirib.

“Atlas” Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu “Yeni Müsavat”-a bildirdi ki, erməni saytlarında Qərbin “beyin mərkəzləri”nə istinadən “Azərbaycan müharibəyə hazırlaşır” başlıqlı yazıların çoxalması xeyrimizədir: “Qoy bilsinlər ki, biz mövcud vəziyyətlə barışıyıq və məqam tapan kimi fürsətdən istifadə

edəcəyik. Elə özləri də yazırlar ki, Azərbaycanın hərbi və insani potensialı getdikcə Ermənistanı üstələyir və bu nə vaxtsa özünü cəbhə bölgəsində göstərməlidir. Yaxşı ki, bunu anlamayağa başlayıblar. Ermənistan rəsmiləri bizi onunla qorxutmaq istəyirlər ki, Azərbaycan ordusu hücuma keçsə, guya onlar 1990-cı illərdə olduğu kimi əks-hücumla əlavə torpaqlar işğal edəcəklər. İndi 1990-cı illər deyil ki, biz növbəti torpaq itkisi ilə banşaq, torpaq itirəcək lüksümüz yoxdur, işğaldakını geri qaytarmalıyıq. Ermənistanla informasiya savaşında onlara onu da anlatmalıyıq ki, qarşınızda peşəkar ordu var və həmin ordu torpaqları azad etmək üçün əmr gözləyir. Müdafiə naziri Zakir Həsənov deyirdi ki, birimizi öldürəcəklərsə, düşməndən 5-ni öldürəcəyik. Bunu reallaşdırmaq lazımdır”.

Politoloq bu arada, prezidentliyə namizədlərdən Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin sədri, deputat Qüdrət Həsənoğlu 60 minlik peşəkar ordunun yaradılması fikri ilə tam razı olduğunu da vurğuladı: “Cəbhə xəttində yüksək vəzifə maaşı alan, ailələrinin yüksək sosial təminatları olan və həyatları siqortalanan peşəkar hərbiçilər xidmət etməlidirlər. Bu, il yarımlıq hərbi xidmət olmamalıdır, cəbhə bölgəsində xidmət edən peşəkar hərbiçilərlə

məlidir ki, döyüş şəraitində xidmətə görə təminatı yüksək səviyyədədir və istənilən işğalçı ilə savaşda ölümə üzləşə bilərlər. Əlbəttə, bu, o demək deyil ki, hərbi xidmətə çağırılan gənclərimiz döyüş praktikasından və barıt iyindən uzaq olmalıdırlar. Çünki döyüş sırası onlara da çata bilər, ancaq bütün hallarda lazımı anda hücumla keçənlər peşəkar olmalı və bu bizim itkiləri minimuma endirməlidir. Yəni məqsəd düşmənin itkilərini artırmaqdır, peşəkar hərbiçini daha yaxşı bacarı. Məsələn, bu gün düşməne ən çox itkilər yaşadan snayperlərimizdir, onlar xüsusi olaraq hazırlanırlar, demək, bu, bir peşədir. Məncə, əhalisi 10 milyon yaxınlaşan Azərbaycanda 60, hətta 100 min peşəkar hərbiçini hazırlamaq problem deyil. Bu say Ermənistanla (45 min) və Dağlıq Qarabağdakı hərbi birliklərin (20 min) cəminin sayından çoxdur. Ümid yerimiz ordumuzdur”.

E.Şahinoğlu qeyd etdi ki, ATƏT-in olmayan potensialı artıq tükənib: “Məsələn, ATƏT-in 2017-ci il üzrə hesabatında deyilir ki, 2017-ci il ərzində ATƏT-in hazırkı sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anjey Kasprşik və onun komandası Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı vəziyyəti daimi analiz etmək üçün monitorinqlər həyata keçiriblər.

Hesabatda ən önəmli cümlə budur: “Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həllinə Kasprşikin ofisi fəal təsir göstərib”. Əslində bu cümlə bizə təhqirdir və Azərbaycan XİN ATƏT-in bu hesabatına etiraz etməlidir. Məgər bölgədə sülh var ki, Kasprşik də ona xidmət etsin? Tam əskinə, sülh olmayan şəraitdə Kasprşikin fəaliyyəti faktiki torpaqlarımızın işğalının davamına xidmət edir. Çünki Kasprşik və onun komandası atəşkəsin monitorinqini aparır, bu isə o deməkdir ki, Azərbaycan ordusu torpaqlarını azad etmək üçün qarşı tərəfə atəş açmamalıdır. Kasprşik və komandası ötən il 24 monitorinq aparıblar, bunların 6-sı Ermənistan-Azərbaycan sərhədində, 18-i isə təmas xəttində aparılıb. Soruşa bilərsiniz ki, Kasprşik niyə cəbhə bölgəsində Azərbaycan-Ermənistan sərhədindən 3 dəfə çox monitorinq aparır? Çünki Kasprşik bilir ki, Azərbaycanın Ermənistanla hücum etmə planı yoxdur, sərhəddə monitorinq çox da ehtiyac yoxdur, ancaq Dağlıq Qarabağ ətrafındakı torpaqları geri almaq üçün plan hər zaman aktualdır. Ona görə də Kasprşikin vəzifəsi Qarabağ istiqamətində bizə mane olmaqdır. Bizə torpaqlarımızı geri qaytarmağa mane olana son sözü ordumuz deyəcək”.

Azərbaycan müdafiə nazirinin müavini general-leytenant

Kərim Vəliyevin Ermənistan silahlı qüvvələrinin qərargah rəisi Movses Akopyanın son müharibə xəbərdarlığı hesab edilə bilməz. “Azərbaycan ordusunun başlayacağı hərbi əməliyyat Ermənistan silahlı qüvvələrinin tam darmadağın olunmasına və erməni xalqının qaçılmaz faciəsinə çevriləcək” - general bildirib. K.Vəliyev bu xəbərdarlığı Azərbaycan prezidentinin Novruz bayramı münasibətilə etdiyi çıxışda İrəvan və Qarabağla bağlı qəti mövqeyindən sonra açıqlayıb. Dövlət başçısı növbəti dəfə bəyan edib ki, torpaqlarımızda ikinci erməni dövlətinin yaradılması mümkün olmayacaq. Bu, həm Ermənistanla, həm də havadarlarına xəbərdarlıqdır. Sülh danışıqlarından qaçan düşmənin müasir silahlarla təmin olunmuş Azərbaycan ordusu ilə üz-üzə qalmaqdan başqa alternativ olmayacaq.

Hər halda, proseslər və yayılan informasiyalar savaşın, sadəcə, an məsələsi olduğunu deməyə əsas verir. Bu savaşın qalibinin Azərbaycan olacağına isə qəti şübhə yoxdur. Bunu bilən dünya gücləri hələ ki müharibənin qarşısını almaqdan ötrü çeşidli hiylələr qurmaqdadırlar. Hər kəs əmindir ki, budəfəki döyüş daha dəhşətli olacaq. Hətta savaş aprele təsadüf etməsə belə...

Qeydə alınmayan namizədlərdən debatlarla bağlı açıqlamalar

Əli Əliyev: "Sərdar Cəlaloğlu istisna olmaqla..."

Tural Abbaslı: "Namizədliyim qeydə alınsaydı, bu debatların istiqaməti tam başqa olacaqdı"

Prezidentliyə namizədlərin və onların səlahiyyətli nümayəndələrinin ödənişsiz efir vaxtında çıxışlarını namizədliyi Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən qeydə alınmayan VIP sədri Əli Əliyevlə AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı da izləyir. Bu barədə "Yeni Müsavat"a adıçkilən keçmiş namizədlər məlumat verir.

Əli Əliyev qeyd edib ki, çıxışları izləyib və izləməkdə davam edəcək. Təəssürlərə gəlincə, Əli Əliyev qeyd etdi ki, 5 illik fasilə ilə keçirilən seçkilərdə 8 namizəddən 7-sinin yenidən namizədlər korpusunda yer alması onda prosesin 2013-cü ilin davamı olması təəssüratını yaradır: "Bu fakt bir daha göstərir ki, ölkə 5 il siyasi mənada irəliləməyib, əksinə, yerində sayıb. Bu, SSRİ-nin durğunluq dönməni mənə xatırladır. Namizəd heyəti ilə bağlı bir məqam da diqqəti cəlb edir. Qeydiyyat göstərdi ki, namizədlər siyasi iradə ilə rəsmiləşiblər. Çünki 2013-cü ildə namizəd olmamış 2 namizəd-mən və Tural Abbaslı "ələk"dən keçmədik. Görünür, hakimiyyət idarə edə bilmədiklərinədən çəkiniyindən, prosesi sınımlaşdırmaq arasında davam etdirməyə qərar verdi. Əvvəlki illərdən bir fərq də diqqəti cəlb edir. Bu dəfə namizədlərin mövzu seçimi də məhdudlaşdırılıb. Tematika seçkini idarə edənlər tərəfindən ayarlanır, moderator vasitəsilə deyilir. Belə çıxır ki, tam idarə olunan debat izləyirik. Namizədlərin sona qədər çıpaq tenqid imkanlarından da məhrum edildikləri diqqəti cəlb edir. Hakimiyyət liderinin ünvanına tənqidi fikirlər söylənilmir. Sanki ölkədə hakimiyyət şaqulu yoxdur və səlahiyyət sahiblərinin cavabdehlik dərəcəsi aşağıda yuxarıdan çoxdur. Bir məsələni də demək istəyirəm. Sərdar Cəlaloğlu istisna olmaqla, seçki debatlarına cəlb olunmuş şəxslər prezidentin dəstəkçisi təəssüratı yaradırlar. Bilmək olmur alternativlər əsas rəqiblərinə tərəf nədən baxa bilmirlər. Əslində bilinir, sadəcə, görməmək olmur. Çox sönük bir prosesin şahidiyik. Ümumi olaraq, ölkədəki seçki atmosferi də zəifdir. Seçkiyə cavabdeh şəxslər qarşılıqları qoyduqları başlıca məqsədə nail olublar. Onları təbrik etmək indidən mümkündür. İctimai maraq kəsb etməyən, sönük bir gedişat əldə olunub".

Tural Abbaslı da debatları izlədiyini, namizədlərin kim olmasından asılı olmayaraq hər bir vətəndaşın belə debatlarla baxmasını vacib hesab etdiyini bildirdi: "Ən azından siyasi səhnədə bu və ya digər formada iştirak edən siyasi qüvvələrin kimliyi, mahiyyəti, kursları və s. barədə ətraflı məlumat əldə etmək olur. Həm də nəzərə alsaq ki, seçki dövrlərindən başqa vaxtlar TV-lər istənilən siyasi debatlarla qapalı olur, o zaman bu debatların siyasi əhəmiyyəti də nisbətən artır. Keçirilən debatlar barədə təəssüratlarına gəldikdə isə deyə bilərəm ki, mənim üçün gözlənilməz heç nə olmadı. Əvvəlcədən də bəlli idi ki, namizədlər onlar üçün cızılmış çərçivələr daxilində çıxış edəcəklər və heç bir halda bu çərçivələrdən çıxmayacaqlar. Hətta deyirdim ki, diqqətli müşahidəçilər üçün debatlar başlamazdan öncədən konkret namizədlərin hansı sahələrdən danışacağı da sirr deyildi. Çünki namizədlərin bir çoxu hələ debatlarından öncə verdiyi müsahibələrdə, sosial şəbəkələrdəki mövqelərində bunu açıq şəkildə nümayiş etdirirdilər. Əminəm ki, AĞ Partiyanın namizədi kimi mənim namizədliyim qeydə alınsaydı, bu debatların istiqaməti tam başqa olacaqdı. Bu debatlarla baxanda niyə namizəd kimi qeydə alınmadığımı daha aydın şəkildə anlayıram".

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Ermənilərlə pərdəarxası oyunda "Azərbaycan kartı"

Son vaxtlar Ermənistan Rusiya rəsmilərinin səfərləri çoxalıb. "Yeni Müsavat" xatırladır ki, Federasiya Şurasının Xarici Əlaqələr komitəsinin sədri Konstantin Kosaçev başçılıq etdiyi böyük bir nümayəndə heyətinin İrəvan səfəri bitər-bitməz, bu günlərdə Rusiya Dumasının MDB işləri üzrə komitəsinin sədr müavini, qatı ermənipərəst mövqeyi ilə seçilən Konstantin Zatulın bir qrup deputatla Ermənistanında olub.

Maraqlıdır ki, hər iki Konstantin Ermənistan Rusiyanın Azərbaycana silah satışı ilə bağlı sət sualla üzləşib və onların hər ikisi oxşar cavablar veriblər. Kosaçev də, Zatulın da bildiriblər ki, "Moskva artıq aprel savaşından nəticə çıxarıb və Bakıya yalnız 2016-cı ildən öncəki müqavilə əsasında silahlar tədarük edilir".

Lakin bu cavablar erməni siyasi istiblişmənti və ekspert dairələrində səmimi qəbul edilməyib. Erməni təhlilçilərin fikrincə, bu qəbildən açıqlamalar sırf baş qatmaqdan, təbliğati gedişdən savayı bir şey deyil. Hətta bundan uzağa gedən nəticələr çıxaran təhlilçilər var.

Məsələni, politoloq Stepan Qriqoryana görə, Rusiyanın rəsmi şəxsləri bu yolla Ermənistan ictimaiyyətinin fikrini yayındırmağa cəhd edirlər. Bunu o, Iragir.am saytına açıqlamasında deyib (axar.az). "Həm Konstantin Zatulın, həm də Kosaçev sistem adamıdır. Onların arxasında hakimiyyət dayanır. Belə bəyanatlar təsadüfən verilmir. Rusiya Qarabağı verməyi planlaşdırır. Mən Rusiyanın bu addımı seçkidən sonra atacağını gözləyirdim. Rusiya özünü çox gözlətmədi. Bu səfərlər cəmiyyətin diqqətini dağıtmağa yönəlib", - deyərək qeyd edib.

Erməni politoloq daha sonra Moskvanın artıq Qərbin super-düşməninə çevrilməsinə diqqət çəkərək deyib: "Rusiya üçün hazırda Türkiyə çox vacibdir. Rusiya Ərdəşana onun istədiklərini yerinə yetirməyə hazırdır. Türkiyə çalışır ki, Rusiya Suriyada kürdlərlə mübarizədə və Qarabağda ona mane olmasın. Onlar Ermənistanı Qarabağı qaytarmağa məcbur edirlər. Ruslar deyirlər ki, nəticə çıxarmışıq, Azərbaycana silah satmırıq. Bu gülümlüdür. Çünki onlar satıla biləcək hər şeyi artıq satıblar. Rusiya balanssız Azərbaycanın xeyrinə dəyişib".

Balans doğrudan da Bakının xeyrinə dəyişib. Hərçənd Kosaçev və Zatulın kimi digər rusiyalı deputat, Dumanın Müdafiə və təhlükəsizlik komitəsinin sədr müavini Viktor Vodolatski

Kremlin İrəvana göndərdiyi

əsas mesaj - Bakı tələb etsə...

Rus emissarlarının Ermənistanı intensivləşən səfərləri işğalçı ölkədə anti-Rusiya ovqatını sənəitmək əvəzinə yeni suallar yaradıb; Moskva Qarabağı Azərbaycana qaytarır?..

də İrəvanda analoji açıqlama verərək erməni tərəfini sakitləşdirməyə çalışıb. Lakin ermənilərin Azərbaycanla bağlı tələşi, Rusiyaya şübhəli nəzərləri azalmır.

"Rusiya silah tədarüki ilə bağlı mövcud bütün sənədlərə təzadən baxmalıdır ki, onlar təhlükə kəsb etməsin. Bundan sonra biz Rusiyaya da ziyan gətirə biləcək belə anlaşmalara getməyəcəyik. Hələlikse bu silah-sursatlar köhnə müqavilələr əsasında verilir". "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu sözləri Vodolatski "Joxovurd" qəzetinə müsahibəsində deyib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycanla Rusiya arasında silah ticarəti haqda saziş uzunmüddətli və 2016-cı ilin aprel hadisələrinə kimi bağlanıb: "O səbəbdən biz həmin sənədlər əsasında öhdəliklərimizi yerinə yetirməkdə davam edirik".

Lakin erməni nəşri bu sözlərin ardınca incə bir detala diqqət yönəldib: "Maraqlıdır ki, Vodolatski və digər parlamentarlar Ermənistanı iddia edirlər ki, Rusiya Azərbaycanla silah satmayacaq. Di gəl, baş nazirin müavini (Dmitri Roqozin - "YM") başda olmaqla rusiyalı məmurlar bəyan edirlər ki, bu, sadəcə olaraq biznesdir. Yeni davamı gələcək".

Erməni tərəfində Kremlə münasibətdə yaşanan bu

inamsızlıq əslində əsaslıdır. Bu xüsusda rusiyalı analitik Aleksey Malaşkonun şərhini də ermənilər üçün təsəlli saymaq olmur.

"Rusiya təmsilçilərinin səfərləri və Azərbaycana silah satışı ilə bağlı bəyanatları təsadüfi deyil. Ancaq mən düşünürəm ki, Azərbaycan tələb eləsə, Rusiya ona silah satmaqdan imtina edəcək - xüsusən də elə bir dövrdə ki, silah ticarəti Rusiyaya böyük gəlirlər gətirir". "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, bu sözləri politoloq "168 Jam" erməni nəşrinə açıqlamasında deyib və faktiki surətdə bununla Rusiya rəsmilərinin Azərbaycana silah satışı mövzusunda ermənilərə ünvanlı sakitləşdirici bəyanatlarını heç edib.

Öz növbəsində alman politoloq Uve Xalbax rus emissarlarının intensivləşən İrəvan səfərləri ilə bağlı başqa bir hədəfə diqqət çəkib: "Bu səfərlər Ermənistanın parlament nümayəndə heyətinin ABŞ-a səfəri ilə eyni vaxta təsadüf edir. Rusiya bununla öz tərəfdaşlarının amerikalılarla əlaqələrini nəzarətdə saxlamağa çalışır, nədən ki, hazırda ABŞ-Rusiya münasibətləri yaxşı deyil".

Ermənistanın problemi isə təkcə Bakıya satılan rus silah-sursatı ilə bağlı deyil. Tələş habelə işğalçı ölkənin silahlanma yarışında Azer-

baycanla ayaqlaşma bilməməsi, orduya çağırışçı problemi ilə əlaqədardır. Təsadüfi deyil ki, ötən il Ermənistan parlamenti tələbələrin hərbi xidmətdən möhlət hüququnu ləğv edən yeni qanun qəbul elədi. Həmin qanuna əsasən, erməni gənclər 2 il yox, 3 il hərbi xidmət keçməli olacaqlar.

"Silahlı Qüvvələrin şəxsi heyət çatışmazlığı Ermənistan ordusunun aktual problemlərindən biri olaraq qalır". Bu haqda Rusiya Strategiya və Texnologiyalar Analizi Mərkəzinin yeni nəşr olunan kitabında deyilir. Kitabda ölkədə yaşayan demografik çətinliklərin artıq orduya çağırış yaxşı gənc kişilərin sayında özünü göstərdiyi qeyd edilir.

Kitabda 2016-cı ilin 4 günlük aprel döyüşlərindən də söz açılıb. Mərkəzin ekspertləri məhz bu döyüşlər nəticəsində erməni ordusunun texnika problemlərinin üzə çıxdığını vurğulayıblar. Yeni Azərbaycanın Ermənistan üzərində əzici hərbi üstünlük məsələsi...

Məsələ də ondadır ki, Rusiya Azərbaycana silah satmasa belə, işğalçı ölkə bu üstünlüyü aradan qaldıra bilməyəcək. Çünki girov Ermənistanın fərqli olaraq bizim seçim variantımız da, maliyyəmiz də yetərlidir...

□ Siyasət söhbəsi, "Yeni Müsavat"

Türkiyənin regionda aktiv hərbi güc kimi çıxış etməsi Qərbdə narahatlıqla qarşılır. Son aylarda dərc olunan məqalələrdə məhz Türkiyənin son zamanlar aktiv hərbi gücdən istifadəsi və bunun genişlənməsi təhlükəsizliyə diqqət çəkilir.

BBC isə son olaraq "The Express" qəzetində çıxan və Türkiyənin aktiv hərbi əməliyyatları və qonşu ölkələrə qarşı sərt addımlarına toxunur. Yazıda ən çox diqqət çəkən məqam isə Türkiyədə hakimiyyətə yaxın "Yeni Şafak" qəzetində dərc olunan "İslam Ordusu" haqda məqalə barədə yazılanlardır. Maraqlıdır ki, "Yeni Şafak" məlum yazısında "İslam Ordusu"nun İsrail əleyhinə olacağını qeyd edib.

Məqalədə İslam Əməkdaşlığı Təşkilatının 57 üzvünə vahid ordu yaratmaq və İsrailə bütün tərəflərdən, eyni vaxtda hücum etmək çağırışı edilib. Sitat: "İT-in üzv ölkələri hərbi ittifaq yarada bilsələr, bu, dünyanın ən böyük və ən güclü ordusunun yaradılması ilə nəticələnər. Bu ordudakı fəal hərbcilərin sayı 5 milyon 206 min 100 nəfərə çata bilər. Belə bir ordunun saxlanması 175 milyard dollarlıq büdcə tələb edərdi".

Hətta məqalənin içində çap olunmuş interaktiv xəritədə vahid müsəlman ordusunun İsrail üzərinə hücumu da təsvir edilib. Məqalədə belə bir hücumun təfərrüatları açıqlanır. Qeyd edilir ki, ilk hücumda 250 min əsgərin iştirak edəcəyi gözlənilir: "Regionların kritik məkanlarında yerləşən yer, hava və dəniz bazalarından istifadə olunacaq. Vahid bazalar qısa müddət ərzində tikiləcək. 500 tankı, 100 təyyarəni, 500 hücum helikopterini səfərbər etmək üçün çox vaxt tələb olunmayacaq".

"Express" yazır ki, Erdoğan bu məqaləyə konkret münasibət bildirməyə də, o öz çıxışlarında Osmanlı imperiyasının yenidən dirçəldilməsinə dair fikirlər səsləndirib. Erdoğan "tiran" adlandırılan qəzet yazır ki, o, indiyədək Qəter və Somalidə hərbi bazalar yaradıb və bu yaxınlarda Sudanla bu ölkənin Qırmızı dənizdəki adalarından birindən hərbi baza kimi istifadə edilməsinə dair saziş imzalayıb.

"İslam koalisiyası" ilə bağlı sensasion iddia

"The Express" qəzetindəki məqalədəki interaktiv xəritədə vahid müsəlman ordusunun İsrail üzərinə hücumu təsvir edilib

Məsələ ondadır ki, hər nə qədər Türkiyənin adına bağlanmış çalışsa da, Ankaranın da quruluşunda aktiv iştirak etdiyi "İslam Ordusu" layihəsi artıq 3 ilə yaxındır mövcuddur. İlk dəfə 2015-ci ildə Səudiyyə Ərəbistanının təşəbbüsü ilə 34 ölkənin qatıldığı terrorizmə qarşı İslam koalisiyasının yaradıldığı elan edilib. Koalisiyaya Səudiyyə Ərəbistanı, Türkiyə, İordaniya, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Pa-

kistan, Banqladeş, Bəhreyn, Benin, Çad, Toqo, Tunis, Cibuti, Seneqal, Sudan, Syerra-Leone, Somali, Qabon, Qvineya, Fələstin, Komor adaları, Qəter, Fil Dişi Sahili, Küveyt, Livan, Liiviya, Mali, Maldiv adaları, Malayziya, Misir, Mərakeş, Mavritaniya, Niger, Nigeriya və Yəmən daxildir.

Hətta bir neçə dəfə Azərbaycanın da bu koalisiyaya qoşulacağı ilə bağlı xəbərlər yayılsa da, Bakı bu xəbərləri nə təsdiq, nə də təkzib edib. Ancaq Azərbaycanın müdafiə naziri Ər-Riyada səfər edərək Səudiyyə rəsmiləri ilə görüşüb danışıqlar aparıb. Azərbaycanın "İslam koalisiyası"na qoşulması barəsində məsələ ilə əlaqədar

xarici işlər naziri Elmar Məmmədov və Səudiyyə Ərəbistanının xarici işlər naziri Adel Əl-Cubeyir arasında telefon danışıqları olub. Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev isə APA-ya deyib ki, məsələ ölkədaxili proseslərin tələbləri əsasında nəzərdən keçirilməlidir.

Ancaq məsələ ondadır ki, İslam Əməkdaşlığı Təşkilatı kimi dünyada bir nömrəli müsəlman dövlətlərinin birliyinin yaranma səbəbi İsrail-Fələstin münaqişəsi olsa da, "İslam koalisiyası" və ya "İslam Ordusu" adlı qurumun hədəfləri sırasında İsrailin adı keçməyib. Hətta yarandığı zaman elan edilib ki, müsəlman ölkələrinin hərbi ittifacı üzv ölkə-

lərdə, o cümlədən müsəlman dünyasında terrorizmə qarşı mübarizə aparacaq. Bu sırada əsas hədəf kimi İŞİD göstərilib. Ancaq eyni zamanda digər terror təşkilatlarının da hədəflər arasında olduğu qeyd edilib. Bu barədə "İslam Ordusu"nun əsas təşəbbüsçüsü olan Səudiyyə Ərəbistanının müdafiə naziri və vəliəhd-şahzadəsi Məhəmməd bin Salman açıqlama verib. İslam Koalisiyasının birləşmiş ordusunun komandanı isə Pakistan ordusunun istifadədə olan generalı Rahil Şərif təyin olunub.

İran, Əfqanıstan, İraq və Suriya kimi bir sıra ölkələr "İslam koalisiyası"na qoşulmayıb. Səudiyyə Ərəbistanı rəsmiləri hələ 2015-ci ildə təşkilatın rəsmi elanı zamanı bildirdilər ki, koalisiyanın mübarizəsi yalnız İŞİD-lə məhdudlaşmayacaq. Yeni ittifaq Suriya, Liiviya, Misir və Əfqanıstanda ekstremizmə qarşı yönələn səyləri koordinasiya edəcək.

Ancaq quruluşundan sonra Ər-Riyadda hərbi keçid təşkil edilən "İslam Koalisiyası" hər hansı praktik fəaliyyət göstərməyib. Ötən 3 il ərzində Yəmənə 10 dövlətdən ibarət koalisiya ilə müharibə apararaq Səudiyyə Ərəbistanı yeni ittifacı bu ölkəyə yönəldə bilməyib. Bundan başqa, Suriya və Liiviya da terrorizmə qarşı müharibə aparılsa da, "İslam Koalisiyası" bu ölkələrdə terrora qarşı mübarizə və asayişin bərpa olunması üçün hərbi qüvvə

göndərə bilməyib. Bunun bir səbəbi koalisiyanın hüquqi, texniki tərəflərinin təşkil olunmasıdır. Digər tərəfdən, siyasi olaraq bu ölkələrin vahid qərar mexanizmi və birlik nümayiş etdirməsi də təmin olunmayıb. Səudiyyə Ərəbistanının bu koalisiyada lider kimi çıxış etməsi heç də bütün üzv ölkələrin marağında deyil, baxmayaraq ki, siyasi və hərbi məsələlərdə bir yerdədirlər.

Bütün bunlar onu göstərir ki, "İslam koalisiyası"nın formalaşdırılma fəal hərbi bloka çevrilməsi uzun zaman ala bilər, ya da, ümumiyyətlə, baş tutmaya bilər. Faktiki olaraq mövcud olmayan bir blok isə zaman-zaman Türkiyə də daxil olmaqla, üzv ölkələrin mediasına fantastik nəzəriyyəyə mövzu olub. Onlardan biri də İsrailə hücumdur. Halbuki hər kəsə aydındır ki, Vaşinqtonun xeyir-duası ilə yaradılan "İslam koalisiyası"nın İsrailə hücum etməsinə gözləmək Amerikanın İsrailə müharibə elan etməsi ehtimalına bərabərdir. Belə olan halda Qərb mediasının faktiki olaraq mövcud olmayan bir qurum üzərindən Erdoğanı yüklənməsi də əslində "qara kompaniyanın" bir formasından başqa bir şey deyil. Yaxud da Türkiyənin son illərdə aktiv müdaxiləçi xarici siyasətindən doğan narahatlığın bir başqa formada təzahürü hesab etmək olar.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Dünya dollardan imtina isterikasında

Ekspert: "Dollara əsas zərbə avrodan gələ bilər"

ABŞ prezidenti Donald Trampın proteksionist iqtisadi addımlarından sonra dünyanın ən iri mərkəzi bankları dollarda olan şəxsi ehtiyatlarını ixtisar edərək, avroda olan ehtiyatları artırmaq niyyətindədirlər.

Bu barədə "Bloomberg" analitiklərinə istinadən bildirib. Məlumatla görə, hazırda bütün dünyada valyuta ehtiyatlarının təxminən 64 faizi ABŞ valyutasında qorunur. Avropa valyutasının payına isə cəmi 20 faiz düşür. Lakin analitiklərin fikrincə, bu gün avronun alışı üçün mövcud şərtlər "heç zaman olmadığı kimi cəlbədicidir". Bununla birlikdə, bazaradakı vəziyyət heç də Amerika dollarının xeyrinə deyil.

Uoll Stritin aparcı analitiklərindən biri Yens Nordviqin fikrincə, 2020-ci ilə qədər 500 milyard dollardan çox valyuta ehtiyatı avroya keçiriləcək (virtual olaraq)

Mərkəzi bankların dollara yanaşması dəyişərsə, bu, dünya iqtisadiyyatında hansı dəyişikliklərə gətirib çıxara bilər?

Ehtiyatların avroya keçirilməsi dünya bazarlarında dollarla ticarətə təsir edə bilərmi?

Suallar cavablandırılan iqtisadçı-ekspert Rəşad Həsənov deyir ki, son on ildə dünyada ehtiyatların valyuta tərkibinin şaxələndirilməsi siyasəti yürüdü: "Bununla da mərkəzi banklar öz ehtiyatlarını dünya valyuta bazarında baş verən dəyişikliklərdən sığortalamağa çalışırlar. Burada daha mühafizəkar yanaşmalar da ortaya qo-

yulub. Çin, İran, Rusiya, son dövrlərdə Türkiyə kimi ölkələr qarşılıqlı ticarətdə ABŞ dollarından imtina edərək, milli valyutalara keçilməsinə cəhdlər edirlər. Müşahidələr onu göstərir ki, hələlik dövrəliliyinə və etibarlılığına görə dollarla müqayisə ediləcək başqa bir valyuta formalaşmayıb. Düzdür, bu gün Beynəlxalq Valyuta Fondunun səbətində 7 valyuta təmsil olunur. Bura Çin yuani da əlavə edilib. Lakin qlobal rezervlərin

tərkibinə baxdıqda, 83,5 faiz ehtiyatların dollar və avroda saxlandığını görürük. Bunun da 63,5 faizi dollarla olan rezervlərdir. Yəni 10 trilyondan artıq olan qlobal rezervlərin 6,9 trilyonu dollardadır".

Ekspert deyir ki, Trampın prezident olmasından sonra dünyada dolların mövqeyinin zəifləməsi prosesi gedir: "Bu proses çərçivəsində yaxın dövrlərdə Çin yuani, İngiltərə funtuna, Avroya meyillilik arta

bilər. Yapon yeni də mövqeyini saxlayacaq. Əgər söhbət 500 milyardlıq bir məbləğdən gedəcəksə, bu, çox böyük bir vəsaitdir. Qlobal rezervlərin 7 faizi deməkdir. Bu qədər vəsaitin dollardan başqa valyutaya keçirilməsi dünya iqtisadiyyatında ciddi dəyişikliklərə, valyuta bazarlarında çaxnaşmalara səbəb ola bilər. Düşünürəm ki, belə dəyişiklik indiki şəraitdə dünya iqtisadiyyatı baxımından heç də əlverişli deyil. Dolların belə zəifləməsi ehtiyatları bu valyutada olan ölkələr üçün xüsusilə ciddi problemlərə gətirib çıxara bilər".

R.Həsənovun sözlərinə görə, hazırda dünya iqtisadiyyatında əlavə dəyərin dördü birini ABŞ-da yaradır: "ABŞ iqtisadiyyatı əlavə dəyərin yaradılması baxımından çox böyük uğurlar əldə edib. Məsələn, bu gün Çin iqtisadiyyatında yaradılan 10 milyardlıq istehsalın yaradığı əlavə dəyəri Hollivudun bir filmi rahatlıqla yarada bilir. Bunun səbəbi odur ki, Çin iqtisadiyyatı daha çox aşağı keyfiyyətli məhsul istehsal edir deyə əlavə dəyər yaratmaq potensialı da zəifdir. Eyni zamanda idarəetmə də mühüm əhəmiyyət

kəsb edir. Baxmayaraq ki, Trampın hakimiyyətdə olması ABŞ-a münasibəti müəyyən qədər dəyişir, bu ölkə hələ də demokratik idarəetmə sistemine görə dünyada öndə gedir. Bu baxımdan, kimsə ABŞ-a simpatiyasına görə onun valyutasından istifadə etməz. Mərkəzi banklar ehtiyatlarını valyuta tərkibini müəyyənləşdirərək valyutaların dayanıqlığına önəm verirlər. Eləcə də investirlər. ABŞ dollarının arxasında dünyanın ən demokratik idarəetmə sistemi, dünya iqtisadiyyatının sərdəbəri dayanır. Bu güvən digər heç bir valyutada yoxdur hələ ki. Məsələn, Çində birpartiyalı, demokratiyadan uzaq bir idarəetmə sistemi var. Səbah bu ölkədə bir dəyişiklik, demokratikləşmə baş verərsə iqtisadiyyatın necə olacağı belli deyil".

Müsaibimiz hesab edir ki, dollara ən böyük zərbə Avropa Birliyi və avrodan gələ bilər: "Bu gün Avropa Birliyi ehtiyatlarının tərkibində dolları azaldıb, avronu çoxaltmaq istəyərsə, bu, dünya bazarlarında ciddi problemlərə yol açar. Düşünürəm ki, Avropa Mərkəzi Bankı belə problemlərin yaranmasını istəməyəcək, dəyişiklik ediləcəksə də, bu, çox uzunmüddətli dövrdə və təcridən aparılacaq".

□ **Dünya SAKIT,**
"Yeni Müsavat"

29 yaşlı oğlan uşağı olmadığı üçün intihar edib

2 gün əvvəl Kürdəmirdə 29 yaşlı oğlanın özünü çaya ataraq intihar etməsi hadisəsinin bəzi təfərrüatları məlum olub. Lent.az xəbər verir ki, rayonun Köhünlü kənd sakini, 1989-cu il təvəllüdü Zamanov Maqsud Məmmədsadiq oğlunun ailəli olduğu, lakin son vaxtlar psixoloji vəziyyətinin yaxşı olmadığı üzə çıxıb.

Belə ki, bir neçə il əvvəl ailə həyatı quran Maqsudun övladının olmaması onun özünə qapanmasına səbəb olub. Bir neçə dəfə müalicə alan gənc oğlan daha yaxşı tibbi müayinədən keçmək üçün maddi imkanının olmaması səbəbindən sarsıntı keçirib. Hadisə baş verən gün qardaşına telefonda mesaj yazaraq özünü öldürəcəyini deyən 29 yaşlı M.Zamanov ailəsindən halallıq istəyərək özünü Kürə atıb.

Qeyd edək ki, M.Zamanovun meyiti batdığı yerdən 100 metr aralıda tapılıb.

Bakıda faciə: "KamAZ"ın sürücüsü yükün altında qaldı

Abşeron rayonu, Qobu qəsəbəsində yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib. Lent.az-ın Fövqəladə Hallar Nazirliyinin saytına istinadən məlumatına görə, nazirliyin Xüsusi Riskli Xilasetmə Xidmətinin müvafiq xilasetmə qüvvələri hadisə yerinə

çəlb olunub. Əməliyyat şəraiti qiymətləndirilərkən müayinə olunub ki, "KamAZ" markalı avtomobil kuzada olan yükün boşaldılması zamanı aşılıb, nəticədə sürücü, 1965-ci il təvəllüdü Əhmədov Nəriman Qurban oğlu nəqliyyat vasitəsinin altında qalaraq ölüb. Sürücünün cəsədi xilasedicilər tərəfindən çıxarılıb və aidiyyəti üzrə təhvil verilib.

Sosial media, ağıllı telefonlar artıq həyatımızın ayrılmaz hissəsinə çevrilib. Əvvəllər rabitə yaratmaq üçün nəzərdə tutulan bu cihazlar sonralar müxtəlif funksiyaları da yerinə yetirməyə başladı.

Bu gün smart telefonlar artıq planşet, xəbər saytlarını izləmə, elektron məktubləşmə, sosial şəbəkələrdən istifadə vasitəsi kimi istifadə olunur. Mütəmadi olaraq insanlar sosial media hesablarını yoxlayır, gündəmi qaçırmamağa çalışırlar. Bu aludəçilik o dərəcədə güclənib ki, insanlar gecə yarıyadək yuxusuz qalır, yuxudan ayılar-ayılmaz isə "gündəmi qaçırmamaq" üçün internet resurslarında virtual gəzişmələrinə davam edirlər. Əgər bundan əvvəl dünyada daha çox alkoqol, narkotik vasitələrlə bağlı asılılıq var idisə, hazırda dünya mobil telefonlar, internet asılılığı ilə üz-üzədir.

Nəticədə insanlarda həm fiziki, həm də psixoloji xəstəliklər meydana çıxır. Onlardan biri də yuxusuzluqdur. Danılmaz faktır ki, virtual mühitdən asılılıq insanların yuxu sistemində kifayət qədər mənfi təsir göstərir. Bu isə insanların gün ərzindəki fəaliyyətlərinə, iş qabiliyyətlərinə təsirsiz ötürür.

Ekspertlər qeyd edir ki, mobil telefonlardan asılılıq yuxusuzluqla bərabər, şüalanmaya da səbəb olur. Bu da nəticədə bir çox hallarda xərçəng xəstəliyini sürətləndirir.

Bəs telefon asılılığını necə azaltmaq olar?

Mövzu ilə bağlı psixoloq Elnur Rüstəmov "Yeni Müsavat"ə danışib. O deyib ki, gündüzdə telefonda asılı olan insanların sayı çoxdur: "Konkret olaraq onlar yanlarında telefon olmayanlarda özlərini çox narahat hiss edirlər. Bu o deməkdir deyil ki, telefon onlara nəşə verir. İnsanlar sanki telefonla özlərini güvəndə hiss edirlər. Fikirlişir ki, əgər yanın-

Telefon asılılığını necə azaltmalı...

Psixoloq: "Bizi ən çox narahat edən telefon asılılığının uşaqlar arasında yayılmasıdır"

da telefon varsa, güvəndədir. Günü-gündən bu asılılıq daha da artmağa başlayır. Bu gün bizi ən çox narahat edən telefon asılılığının uşaqlar arasında yayılmasıdır. Bu məqama daha çox diqqət ayırmalıyıq. Bunun məsuliyyəti birbaşa valideynin üzərinə düşür. Əgər valideyn işdən sonra öz uşağı ilə canlı ünsiyyət qurarsa, onunla oynaya, uşaqların telefona olan bağlılığı aradan qalxar.

Bildiyiniz kimi, indi telefonlara daha çox danışmaq vasitəsi kimi deyil, internetlə əlaqə üçün alət kimi baxırlar. İşləyən adamlar belə gün ərzində telefonda az istifadə etməyə çalışmalıdırlar. Telefon həm də zaman oğrusu kimi dəyərlən-

dir. Buna görə də ilk növbədə insan görəndə ki, telefonda asılılığı var, bu onda diskomfort yaradır, ailəsinə, ətrafına az zaman sərf edir, bunu aradan qaldırmalıdır. Hər gün yavaş-yavaş bu asılılıqdan qurtulmaq olar".

Psixoloqun sözlərinə görə, bununla bağlı hər bir fərd ayrı-ayrılıqda tədbir görməlidir: "Çünki belə olan təqdirdə, bizim həyatımız virtuallaşır, canlı ünsiyyət aradan götürülür. Nəticədə ailədaxili problemlər yaranır, insanlarda təkə özü üçün yaşamaq duyğusu ortaya çıxır, ancaq özünü düşünür. Bunun fəsadları hələ bundan sonra daha da artmağa başlayacaq. Buna görə də hər bir fərd bu prob-

lemə özü mübarizə aparmağa başlamalı, sosial şəbəkədə olmaq üçün özünə vaxt məhduddiyyəti qoymalıdır".

Elnur Rüstəmov qeyd edib ki, hazırda inkişaf etmiş ölkələrdə telefonda asılılıq daha azdır:

"Bu gün telefonda, internetdən asılılıq global məsələyə çevrilib. Artıq inkişaf etmiş ölkələr bu mərhələni az da olsa keçib. İnkişaf etməkdə olan ölkələrdə isə bu problem daha da qabarıq şəkildə büruzə verməkdədir. Çünki inkişaf etmiş ölkələrdə insanlar daha çox sadə funksiyalı telefonlara üstünlük verməyə başlayıb".

Xalidə GƏRAY Musavat.com

25 yaşlı Afaq ölməmək üçün yardım istəyir

"Aprelin 15-də əməliyyata girməliyəm, bu, mənim üçün son şansıdır, vəziyyətim çox kritikdir, dəstəyinizə ehtiyacım var"

25 yaşlı Afaq Şirinova ürəyindəki ciddi problemlə bağlı hazırda həyatla yaşam mübarizəsi aparır. Həkimlərin rəyinə görə, əgər gənc qız tezliklə əməliyyat olunmazsa, bu, onun üçün son ola bilər.

Afaq Şirinovanın musavat.com-a dedikləri: "1993-cü ildə Gədəbəy rayonunun Mommor kəndində anadan olmuşam. Hələ 8-9 aylıq olarkən həkimlər məndə ürək qüsuru xəstəliyi olan "Fallo tetradası" aşkar edib. Lakin həkimlər əməliyyat üçün bir qədər zaman ehtiyac olduğunu bildi-

riblər. Artıq 2 yaşında yenidən müayinə olunduqda həkimlər valideynlərimə bildiriblər ki, ürəyim çox mürəkkəb vəziyyətdə düşdüyümdən əməliyyat olunması artıq mümkün deyil. Onların sözlərinə görə, yalnız möcüzə ilə 12 yaşa qədər yaşaya bilərəm.

Buna baxmayaraq, vali-

deynlərim müayinə və müalicələrimə davam ediblər. Yetkinlik yaşında vəziyyətim bir qədər yaxşılaşdı, ağırlaşmalar gerilədi. Bir qədər keçdikdən sonra əməliyyatım üçün Heydər Əliyev Fonduna müraciət etdik. Oradan bizi Neftçilər xəstəxanasına yönləndirdilər. İki aydan sonra Amerikadan gələn həkimlər məni bir daha müayinə etdilər və onlar da bildirdilər ki, ürək çox ağır vəziyyətə düşüb, əməliyyat etmək mümkün deyil".

Afaqın sözlərinə görə, 2013-cü ildən başlayaraq vəziyyəti getdikcə ağırlaşmağa başlayıb: "Buna görə də Bakıya gələrək Mərkəzi Klinikaya müraciət etdik. İki aydan sonra Əliyev Fonduna müraciət etdik. Lakin əməliyyatım uğursuz oldu. Həkimlər bildirdilər ki, "qarşılaşdığımız mənzərə gözlənilməz qədər apara bilmədik". Onların sözlərinə görə, gərəkən əməliyyat prosesi dünyanın çox az sayda ölkələrində,

o cümlədən İsveçrə, Fransa, Amerika da aparılır. Əməliyyatın xərci isə 100 min manata qədər ola bilər. Beləliklə, əməliyyat zamanı ürəyimə yalnız BT şuntu qoyuldu. Bütün bu müayinə və əməliyyatlarla valideynlərim öz hesabına xərc çəkdiyindən, artıq mənim üçün çox vacib olan həmin əməliyyata heç bir imkanımız qalmayıb".

Afaq imkanlı şəxslərdən, xüsusən də xeyriyyəçi iş adamları Füzuli Məmmədovdan kömək istəyib: "Sizlərdən çox xahiş edirəm, əlinizdən nə gəlsə, mənə köməklik edin".

Afaq Şirinovanın yardım etmək istəyən şəxslər Bank Respublikadakı 380194400149720901 sayılı hesab nömrəsinə pul köçürə bilər.

Aze Nömrə: 15005957 Həmçinin 051 497 39 57 nömrəsi ilə Afaq Şirinovanın özüylə, 050 229 40 10, 055 643 43 04 nömrəsi ilə həkim Vəli Behbudovla əlaqə saxlamaq olar.

Xalidə GƏRAY Elçin ƏKBƏR Musavat.com

Ötən ilin aprel ayında Azərbaycanda siqaret və digər tütün məmulatlarından istifadənin qadağan olunması məsələsi gündəmə gəldi. Müxtəlif ictimai şəxslər, deputatlar bildirdilər ki, digər ölkələrdə olduğu kimi Azərbaycanda da işə obyektində, qapalı məkanlarda, eləcə də bu kimi başqa yerlərdə siqaret istifadəsinə qadağalar qoyulmalıdır.

Nəticə olaraq "Tütün məmulatlarının istifadəsinin məhdudlaşdırılması haqqında" Qanun parlamentə göndərildi. Ötən ilin dekabr ayında isə parlament bu qanunu qəbul etdi. Belə ki, artıq İnzibati Xətlər Məcəlləsinin 212-ci (Tütün məmulatının istehlakına dair məhdudiyyətlərə riayət edilməməsi) maddəsinə əsasən, "Tütün məmulatlarının istifadəsinin məhdudlaşdırılması haqqında" Qanunla qadağan edilmiş digər yerlərdə siqaret çəkməyə görə 30 manat məbləğində cərimə nəzərdə tutulur.

Müəssisələrdə, idarələrdə, təşkilatlarda siqaret çəkmək üçün xüsusi yerlərin ayrılmasının və görünən yerlərdə "Siqaret çəkmək qadağandır!" xəbərdarlıq yazısının və ya işarəsinin olmasının təmin edilməsinə görə vəzifəli şəxslər 400 manat məbləğində, hüquqi şəxslər 1000 manat məbləğində cərimə edilir.

Qanun qəbul edildikdən sonra "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı şəhərdə reydlər keçirmişdi. Müşahidə etmişdik ki, bir çox kafelər hələ də bu qanundan xəbərsizdirlər. Lakin şəhərin mərkəzində olan kafelərdə si-

Siqaret qadağası ilə bağlı qanun həm işləyir, həm də yox...

Deputatlar hesab edirlər ki, qəbul etdikləri qanun müəyyən müddət sonra nəticə verə bilər

qaret çəkmək üçün xüsusi yerlər ayrılıb, qanuna əməl olunurdu. Bəs indi vəziyyət necədir?

Müşahidələrimizə görə deyə bilərik ki, artıq ötən ilin dekabr ayı ilə müqayisədə bir çox dəyişikliklər var. Belə ki, şəhərin mərkəzində (xüsusilə Nizami küçəsində) qanuna əməl etməyən obyektə rast gəlmədik. Bütün kafelərdə siqaret çəkmək üçün ayrıca yer ayrılıb. Zirzəmidə yerləşən kafelər bu yerləri kafeni iki hissəyə bölməklə yaradıblar. Siqaret çəkən yerlərə xüsusi ventilyasiya sistemi quraşdırılıb ki,

tüstü və qoxu siqaret çəkilməyən hissəyə keçməsin. Bəzi kafelər isə açılıb-qapanan xüsusi yer hazırlayıblar ki, yalnız burada siqaret çəkilməsinə icazə verilir.

Şəhərin mərkəzindən fərqli olaraq kəndlərdə vəziyyət fərqlidir. Belə ki, demək olar ki, bütün kafelərdə "Siqaret çəkmək qadağandır!" nişanı vurulsa da, içəridən tüstü əskik olmur. Hətta divarda bu yazının olmasına baxmayaraq, stollarda külqabıya da rast gəlişən. Söhbət qeyd etdiyimiz kimi, şəhərdən kəndə olan kafelərdən gedir.

Onlar qanundan xəbərdardırlar, ancaq əməl etmirlər...

Bəs deputatlar məsələ ilə bağlı nə düşünürlər? Onlar qəbul etdikləri qanunun işləmə mexanizmindən razıdırlar?

"Yeni Müsavat" a danışan deputat Tahir Kərimli dedi ki, qanunun qəbul edilməsi prosesə təsir edib: "İnsanlar daha az siqaret çəkirlər. Ancaq bu, könüllü olaraq siqaret çəkməkdən imtina etmək deyil. Sadəcə olaraq insanlar cərimə olunmaqdan qorxub, müəyyən yerlərdə bundan imtina

ediblər. Hesab edirəm ki, hüquq birbaşa qüvvəyə malik olmalıdır. Bu məsələdə qapalı müəssisələrə, yeni hüquqi şəxslərə Fövqəladə Hallar Nazirliyi, fiziki şəxslərə isə Daxili İşlər Nazirliyi nəzarət etməlidir. Lakin bir məsələ var ki, bu qurumların Azərbaycan kəndlərində hər kəsə nəzarət edəcək qədər nümayəndələri yoxdur. Yaxşı, bəs bu şəxslərə ictimai yerdə necə nəzarət olunacaq? Ona görə də bu sahədə maarifçiliyə diqqət ayırmaq lazımdır. Bu qanunun zərərli yox, maarifçilik baxımından tətbiqinə daha çox meyl edirəm. Baxırsan ki, qanun hansısa yerdə işləmirsə o zaman fikir yaranır ki, nə üçün filan yerdə riayət olunur, digər yerlərdə olunmur. Məsələ ilə bağlı narahatlığım var. Ona görə də qanunun tətbiqi ilə bağlı hər şeyin rəvan getdiyini söyləyə bilmərəm. Məsələn, ictimai işə obyektlərinin sahibləri narazılıq edirlər ki, bu qanundan sonra insanlar çay içməyə gəlmirlər, gəlirləri azalıb. Vətəndaşlar da deyirlər ki, gedib bu kafelərdə vaxtımızı keçirirdik, indi getmirik. Düşünürəm ki, hər halda, hər şeyin zamana ehtiyacı var. Altı aya, bir ilə biləcəkdir ki, bu qanun xeyirlidir, yoxsa yox".

Deputat Fəzail Ağamalı isə bildirib ki, bu, cəmiyyətin sağlamlığına xidmət edən qanundur: "Heç şübhəsiz ki, bunun aktuallığı hər zaman Milli Məclisdə önə çəkilir. Ancaq etiraf edirəm ki, bir çox məsələlərdə hələ həmin qanunun işlək olduğunu müşahidə etməmişəm. Məsələn, restoranlarda, kafelərdə görürsən ki, o qədər siqaret çəkiblər ki, tütünün qoxusu divarlara hopub. Bu kafelərdə siqaret çəkməyən yer də yoxdur. Səbəbini soruşanda kafe işlədnlər bildirlər ki, müştəri itirməmək üçün məcbur olub, ona qarşı çıxmırlar. Taksilərin özündə də bu cür hallara rast gəlmişəm. Bütün bunların qarşısını almaq üçün qanunun müəyyən etdiyi cərimələr tətbiq olunmalıdır. Ancaq bu gün bunun nəticələrini görmürəm. Ya cərimələr tətbiq olunmur, yaxud da olunursa belə, nəticəsi görünmür. Məsələyə nəzarət iki nazirliyə həvalə olunub. Bu qurumlar bütün kafelərdə, ictimai yerlərdə reydlər keçirib, rast gəldikləri qanun pozuntularını ilə bağlı konkret addımlar atmalıdır. Bunlar da ictimailəşdirilməli, nəticələri ilə bağlı məlumat verilməlidir ki, digər obyektlərdə çalışanlar bundan çəkinsinlər. Yəqin ki, belə olsa cərimə olunmaqdan ehtiyat edib, insanlar qanuna əməl edirlər. Çox təəsüf ki, hələlik bu qanun lazımı səviyyədə işləmir".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Bu baharın dəbi nənələrin sandığından çıxacaq

Nənələrimizin jaketlərini xatırladan üst geyimləri yaz qarderobunun əsas bəzəyi olmağa hazırlaşır...

Artıq ölkəmizə yaz fəslə qədəm qoyub. Bu isə o deməkdir ki, qarderobumuzu yeniləməyin vaxtı çatıb. Soyuq qış fəslini arxada qoyduğumuz üçün qarderobumuzda çox yer tutan qalın paltarları yeni yaz paltarları ilə əvəzləməliyik.

Hər mövsüm dəyişikliyinə xanımların nələrin dəbdə olacağı, geyim alarkən hansı nüanslara diqqət edəcəyi düşündürür. Biz də yaz-yay mövsümündə nələrin dəbdə olduğunu, mağazalarda bu dəbin yer alıb-almadığını öyrənmək üçün kiçik bir araşdırma apardıq. Apardığımız araşdırmadan məlum oldu ki, dünyaca məşhur modelyerlər bu yaz və yay dəbdən düşmüş qələm etəklərin yenidən trendə çevriləcəyini deyir. Yeganə fərq isə bu dəfə etəklərin daha rəngarəng, daha doğrusu, canlı rənglərdən ibarət olmasıdır. Xüsusən də pələng dərilili dizaynı, zolaqlı və tək rəngli qələm etəkləri bu yaz xanımların əynində çox görəcəyik.

Həmçinin böyük cizgili, kvadratlı modellər, güllü şəkillər, metal və cazibəli parçalar

sizi bahar mövsümündə canlı tutacaq. Gözəlliyinizi vurğulamanızın ən yaxşı yollarından biri şifon və ipək paltarlar ola bilər. Çünki bu yaz şfon və ipək parçalardan hazırlanmış donlar, koftalar dəbdə olacaq. Modelyerlər bu parçaları klassik kəsimli şalvar, cins və ya saçaqlı etəklə kombinləyə biləcəyinizi deyir. Bu bahar dəri gödəkcələr və uzun yubkaları da xanımların əynində çox görəcəyik. Femen bir görünüş üçün uzun bahar paltarları ilə modanın əsla köhnəlməyəcək parçası olan dəri gödəkcələr geyərək, əla bir kombin yarada bilərsiniz. Qeyd edək ki, "Louis Vuitton", "Escada", "Max Mara", "3.1 Phillip Lim", "Sonia Rykiel", "Jason Wu", "Fendi" kimi moda evləri yaz-yay kolleksiyalarında zolaq naxışlarına geniş yer verib. Paralel xətti paltarlar bu yaz ən zə-

rif geyim kateqoriyasına daxil olub. Odu ki, mövsüm alışı-verişində üstünlüyü romantik bluzlar və paralel cizgili midi yubkalara verin. Hərbiçi uniforması kimi yan hissələrinə kontrast zolaqlı şalvarlar son dövrlərin trendlərindən biridir. Yataq üzvlərini xatırladan zolaqlı kostyumlar yaz qarderobunun danılmaz və mütləq trendidir. Zolaqlı pijama kostyumları işgüzar ofis stili üçün çox əlverişlidir.

Uzun, qalın və enli jaketlər mart ayının trendi olacaq. Nənsəyağı, yeni nənələrimizin jaketlərini xatırladan bu üst geyimləri yaz qarderobunun əsas bəzəyi olmağa hazırlaşır. Yaşlı nənələrin daha çox bəyəndiyi işləməli, əlvan naxışlı, daşlı, düyməli, yaxud toqqaqlı və yun saplardan hörülmüş jaketləri sandıqlardan çıxartmağa hazır olun. Keçmişdə "geyinməyən" dediyimiz nənsəyağı jaketlər indidən bir

çox dəb bloggerlərinin üreyinə yol tapıb. Hazırda böyük düyməli və boş modeller daha aktualdır. Nənsəyağı obrazlar şıqlıq və dəbdən uzaq olsa da, boş jaketlərin dar cinslər və qələm yubkalarla vəhdəti olduqca trend olacaq. Bu yazın əsas trend rəngi isə ağ rəng olacaq. Modelyerlərin fikrincə, çoxqatlı və hörmə məhsullar qarderobunuzdakı digər parçalara nisbətən daha çox istifadə olunacaq. Qabanıq etəklər, böyük loqolu paltarlar, idman və klassik bir tarz yarada bilər. Ötən mövsüm ağ ayaqqabı trendi küçə modasını ələ keçirmişdi. Bu mövsüm isə pastel, qısa çəkmələr, idman ayaqqabıları və hündürdabanlı ayaqqabılar gündəlik kombinləri müşayiət edəcək.

2018-ci ildə iddialı geyimlərlə bərabər ayaqqabılar toz çəhrayı, südlü qəhvə, körpə mavis və lila rəngi kimi yumşaq tonlarda olacaq. Modası keçməyən bu ayaqqabıları hər məkana və kombine uyğunlaşdırıla bilərsiniz. Son vaxtların dəbi olan muncuqlu setka corabları bu mövsümə də damğasını vuracaq. Bu cür corablar artıq mağazaların vitrinlərində yerini almağa başlayıb. Siz muncuqlu setka corabları sayəsində kombinlərinizə fərqli bir hava qata bilərsiniz. Sadə paltarlarınızı canlandırmaq və rəng qatmaq üçün istifadə edə biləcəyiniz muncuqlu setka corabları mini

paltarlar və cins yubkalarla kombinləyə bilərsiniz. Muncuqlu setka corabları idman kombinlərində də istifadə etmək istəyirsinizsə, sneakerlə, klassik kombinlərdə istifadə etmək istəyirsinizsə, təklent hündürdaban ayaqqabılarla tamamlaya bilərsiniz. Bundan başqa, bu corabları gündəlik həyatda geydiyiniz cırıq şalvarların altından da geyinə bilərsiniz. Çanta qadınlar üçün ən vacib aksesuarlardan biridir. Xüsusən də yaz aylarında gözəl çantalarla diqqət çəkmək bütün qadınların arzusudur. Bu yaz daha çox püsküllü, miniatür, pastel, loqolu, büzgümlü, toxunma çantalar dəbdə olacaq.

Mağazalarda bu ilin dəbi olan bir sıra paltarlar artıq yer alır. Qiymətlər isə olduqca bahadır. Ancaq geyim mağazalarına diqqət etsək, daha çox güllü və şfon uzun qısa donları, koftaları yer aldığını görürük. Satıcılar alıcılara daha çox güllü, naxışlı və əl əlvən rəngli paltarları üstünlük verdiyini deyirlər. Bir sıra mağazaların vitrinlərini "bahar endirimləri başladı", "50 faiz endirim" sözləri bəzədə də içəri daxil olduqca əslində endirimlərin qış geyimlərinə və ya ötən ildən qalmış və artıq dəbdən düşmüş bahar geyimlərinə aid olduğunu müşahidə etdik.

□ Günel MANAFLI,
Fotolar müəllifindir
"Yeni Müsavat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 65 (6954) 28 mart 2018

Qadın kollecinin tələbələrinə qadın demək qadağan olunub

Amerikanın Massaçusets ştatında qadın kollecinin professorlarından xahiş ediblər ki, qadınlara ünsiyyət zamanı onlara qadın olduqlarını xatırlatmasınlar və bu formada müraciət etməsinlər. "Fox news"ün xəbərinə görə, onları ancaq "tələbə" adlandırmaq uyğun görülüb. Müəllimlərdən xahiş edilib ki, "biz hamımız qadınıq" kimi sözlərdən istifadə etməsin və gəndər bərdədə danışmasınlar. "Bizim bildiyimiz qədər heç də bütün tələbələr özlərini qadın kimi hiss etmirlər" - kollecinin prezidenti funksiyasını icra edən Sonya Stivens belə deyib. "Amma bununla belə, bizim hər bir tələbəmiz öz şəxsiyyətinə və cinsi seçiminə hörmət duyularaq yaşamaq hüququna malikdir".

Belə ki, bundan sonra kollecə tək qadınlar yox, eyni zamanda özünü qadın kimi gören, o cür hiss edən kişilər də müraciət edə bilər. Bu yeni sistemə birmənalı yanaşma var. Blogger Roaming Millennial bunun əleyhinə çıxış edib və onu "solçuların öz fikirlərini və siyasi baxışlarını məktəb siyasətinə daşıma cəhdi" adlandırıb.

Həftə sonu iki saat artıq yatmaq insana necə təsir edir?

İstirahət günləri normaldan artıq yatmaq, bəlkə də insanların ən zəif yerlərindən biridir. Alimlər artıq yuxunun piylənməyə səbəb olduğunu bildirirlər. Hər hansı şəxs nə qədər çox yatarsa, bir o qədər də piylənmə ilə əlaqədar xəstəliklər qazanır.

Mütəxəssislərin rəyinə görə, iş və istirahət günlərindəki yuxu müddətinin fərqi bədən üçün təhlükə törədir. Onlar bunu 800-dən çox könüllü insan üzərində araşdıraraq sübut ediblər. Əvvəlcə könüllülərin çəkisi, boyu ölçülüb, onlardan qan nümunələri götürülüb. Sonra könüllülər arasında neçə saat yatmaları haqqında sorğu aparılıb və maraqlı nəti-

cələr alınıb.

Məlum olub ki, adi iş günü ilə müqayisədə istirahət günü iki saat artıq yatanların çəkiliəri artır və onlarda diabet xəstəli-

yinə meyillilik yaranır. Mütəxəssislər vəziyyətdən çıxış yolu üçün fəal həyat sürməyi, səhər tezdən idman zallarına getməyi məsləhət bilirlər.

İllərlə içi boş hesab edilən mazardan mumiya çıxdı

Avstraliya yayım qurumlarında yer alan xəbərə görə, Sidney Universiteti araşdırmaçıları 150 ildir muzeydə qapalı tutulan taxtın içində mumiya qalıntılarına rast gəlib. Nicholson Muzeyindən arxeoloq Ceym Fraser keçən ilk adıqları bir qəbir yerində tapdıqları mumiyanmış qalıntıların təxminən 2500 il öncəsinə aid olduğunu açıqladı. Qalıntıların ayaq sümükləri olduğuna işarə edən Fraser, "daha öncə Misit məzarını heç açmamışdım. Amma bu da ona yaxın bir şeydi. Görüldüyümüz şey inanılmaz dərəcədə təəccüblü idi. Nəfəsimizi tutmaqdan başqa bir şey edə bilmədiyimiz bir and idi" dedi.

Mütəxəssislərin məzar soyğunçuları tərəfindən ələ keçirilən mumiyanın kimə aid olduğunu tapmağa çalışdıqlarını deyən Fraser yazılara əsasən mumiyanın eradan əvvəl 600-cü illərdə yaşayan Mer-Neith-it-es adlı bir qadına aid ola biləcəyinə diqqət çəkdi. Qadının bir rahibə və ya inancılı biri olduğunu təxmin etdiklərini deyən Fraser eyni zamanda vurğulayıb ki, mumiyanlanmış qəbirlərin üzərindəki yazılar heç də hər zaman onun içindəki adama aid olmur.

Fast food işçisi yeməyin içinə tüpürdü

Amerikanın Montana ştatında Mizula şəhərində, Pita Pit restoranında bir işçi müştəri üçün hazırladığı sendviçin içinə tüpürüb. Bunu kənardan videoya çəkiblər. Restoran əməkdaşı korladığı qidamı piştaxtının üstünə ataraq deyib ki, "bunu ona görə elədim ki, artıq gecə saat 3-dür və mən evə getmək istəyirəm". Amma müştəri ilə satıcı arasındakı konfliktin nədən qaynaqlandığı dəqiqləşdirilməyib.

Təhqir olunmuş restoran ziyarətçisi bu roliki facebook-da paylaşmış və onu 385 min dəfə izləyiblər. Bundan sonra müəssisənin rəhbərliyi üzrə istəmək zorunda qalıb. Onlar eyni zamanda müştərini inandırdılar ki, onun yeməyinə tüpürən əməkdaş artıq həmin restoranda çalışmır.

Pita Pit - Kanadanın sürətli yemək şəbəkəsinə daxildir. Kampaniya dünyanın 11 ölkəsində 500 müəssisəyə sahibdir. Bunların sırasında Amerika, Kanada, Böyük Britaniya, Fransa, Avstraliya, Yeni Zelandiya, Cənubi Koreya, Hindistan, Braziliya, Panama və Tobakko var.

QOÇ - Gileylərinizi qabartmayın. Özünü təmkinli, eyni zamanda qürurlu göstərin. Düşünülməmiş qərar çıxarmaq, risk etmək sizə uğur gətirməyəcək. Sevgi amilinə xüsusi diqqət ayırın.

BUĞA - Əşyalarla, xüsusən də elektrik cihazları ilə ehtiyatlı davranın. Əks təqdirdə xəsarət ala bilərsiniz. Axşama yaxın əsəblərinizi sakitləşdirmək üçün gəzintiyə çıxın.

ƏKİZLƏR - Əgər bu ay səmərəli şəkildə başa vurmaq fikriniz varsa, bu gün ciddi ölçü götürməlisiniz. Xəyallar qoyduğunuz düşüblər real addımlar atın. Bu gün müştərək fəaliyyət üçün uğurludur.

XƏRÇƏNG - Bir qədər gərgin situasiyalara cəlb oluna bilərsiniz. Odur ki, iş yerində və ayrı-ayrı şəxslərlə davranışlarınızı tənzimləməlisiniz. Aqlınızı kəsməyən işlərə girişməyin.

ŞİR - Martın bu il qətimində bacardığınız qədər təmkin nümayiş etdirməyə çalışın. Yaxşı olar ki, yorucu işlərə ara verib istirahət edə, həzin bir musiqiyə qulaq asınsınız.

QIZ - Dünya niyə xoşunuza gəlmir? Bəlkə səbəbi təbiətdə deyil, insanlarda və daha çox da özünüdə arayasınız. İxtiyarınızda olan bu qətimdə yalnız bu bərdə düşünün ki, nicat tapasınız.

TƏRƏZİ - Ehtiyatlı olun. Göy qübbəsi ciddi yanlışlığa yol verə biləcəyinizi bəyan edir. Mövcud situasiyalara kontrolə saxlamağa çalışın. Ürəyinizə olmayan təklifləri düşünmədən təxirə salın.

ƏQRƏB - İqlimin dəyişkənliyi səhhətinizə mənfi təsir göstərə bilər. Bu səbəbdən də ehtiyatlı davranış, qidalara xüsusi diqqət yetirmək sizin üçün olduqca vacibdir. Yeni işlərə başlamayın.

OXATAN - Görəcəyiniz işləri əvvəlcədən konkretləşdirin. Gülşən Baharın bu ərəfəsi karyeranız üçün həddindən ziyadə uğurlu ərəfə olacaq. Amma bugünkü vaxtınızı konkret olaraq sevgiyə həsr edin.

OĞLAQ - Yeni əlaqələr yaratmaq fikriniz varsa, saat 15-ə qədər əzmkarlığınızı artırın. Söhbət və müzakirələr zamanı özünüdə qürurlu aparmağa çalışın. Sonrakı saatlarda istirahət edin.

SUTÖKƏN - Maraqlı hadisələr yolunuzu gözləyir. Saf işlərlə məşğulluq ruhunuzu gücləndirəcək. Sizə ehtiyac duyan insanları ümidli qoymayın. Bu gün şəxsi işlərinizdə böyük irəliləyişlər də start götürməlidir.

BALİQLAR - Maliyyə sövdələşmələrində iştirak etmək üçün ideal gündür. Şəxsi büdcənizi artırmaq üçün bir az siyasətçi olun. Axşama yaxın çoxdan görmədiyiniz adamlarla rastlaşacaqsınız.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Əgər qadınızsızsa, hər il 2 kilo kosmetika yeyirsiniz

Həkimlər qadınlara kosmetikadan mümkün qədər az istifadə etmələrini məsləhət görürlər. Lenta.ru saytının məlumatına görə, amerikalı alimlərin araşdırması il ərzində 1 qadının kosmetikadan 2,5 kiloqramadək kimyəvi maddə udduğunu müəyyənləşdirib. Araşdırma müəlliflərinin sözlərinə görə, əksər qadınlar 1 gündə orta hesabla 20 müxtəlif kosmetik preparatdan istifadə edir.

Biokimyəçi Riçard Bensin sözlərinə görə, bu preparatlar bir-birinə qarışan zaman insan üçün dəhşətli nəticələr verə bilər. Məsələn, adi dodaq boyası ağız boşluğuna düşən zaman tüpürçəkdə və mədədə uzun müddət qalan fermentlərə parçalanır.

Qırıqlara qarşı kremlərin tərkibində olan kimyəvi maddələr də dəriyə çəkilən zaman heç bir maneə olmadan qana keçir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenisavvat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABİROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100